

DRAUGAS

PERIODICALS
January 18,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SAUSIO - JANUARY 18, 2001

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01/17/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET
WWW.DRAUGAS.ORG
Nr. 12
Kaina 50 c.

Po ministrų pasiaiškinimų vyriausybės kadru politika netapo aiškesnė

Vilnius, sausio 16 d. (BNS) — Ūkio ir vidaus reikalų ministrai Eugenijus Maldeikis ir Vytautas Markevičius antradienį opozicijos reikalavimu Seime aiškinosi dėl „Lietuvos energijos“, „Lietuvos dujų“ ir Lietuvos policijos vadovų keitimo.

Ūkio ministras Eugenijus Maldeikis pareiškė, jog „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos dujų“ vadovų keitimas yra nepagrįstai politizuojamas. Jis pažymėjo, jog su pačiu „Lietuvos energijos“ generaliniu direktoriumi Arūnu Keserausku buvo sutarta, jog jis liks dirbti bendrovėje, bet bus perkeltas į kitas pareigas, kuriose vadovaus įmonės pertvarkai. „Dėl bendrovės vadovo keitimo“ aš negirdėjau jokių oficialių priekaištų iš „Lietuvos energijos“ valdybos“, teigė ūkio ministras. Tuo pačiu E. Maldeikis pažymėjo, jog vyriausybei yra daromas didelis spaudimas tiek iš komercinių struktūrų, tiek iš užsienio valstybių, kad būtų išlaikyti dabartiniai „Lietuvos energijos“ vadovai.

„Atviru tekstu aukšti energetikos atstovai, tarp jų ir vienas iš Baltarusijos, yra pareiškę: Mes padarysime viską, kad nebūtų pakeisti „Lietuvos energijos“ vadovai“, sakė Seime E. Maldeikis.

Tėvynės sąjungos — konservatorių frakcijos atstovai teiravosi ministro, ar planai atleisti „Lietuvos dujų“ vadovą Vytautą Mikailą nėra susiję su tuo, jog šios bendrovės pri-

vatinizavime ketina dalyvauti Rusijos „Gazprom“ bendrovė. Konservatoriai Arvydas Vidiūnas citavo dujas importuojančios bendrovės „Stella Vitae“ akcininko Antano Boso žodžius, jog „Gazprom“ turėjo padaryti nuolaidų vyriausybei, norėdama dalyvauti „Lietuvos dujų“ privatizavime. „Gazprom“ neseniai nusprendė sumažinti Lietuvai tiekiamų dujų kainą.

„Ar vyriausybė dėl to priėmė kokius nors išpajūgimus „Gazprom“ dėl „Lietuvos dujų“ privatizavimo ir todėl dabar šios bendrovės generalinis vadovas, kaip savarankiškas žmogus, ir valdyba, yra priversti trauktis“, klausė ūkio ministro konservatoriai A. Vidiūnas.

E. Maldeikis pasidžiaugė ir neįsiskandino aiškių motyvų, kodėl jis nusprendė pakeisti „Lietuvos energijos“ ir „Lietuvos dujų“ vadovus.

Vidaus reikalų ministras Vytautas Markevičius pakartojo, jog Generalinis komisaras Visvaldas Rackauskas buvo atleistas pagrįstai ir teisėtai. Ministras Seime teigė, jog neaiškumų kilo dėl to, kad jo pavaldinys savavališkai pakeitė įsakymu dėl Policijos vadovo atleidimo datą. Pakeičius šią datą, tapo neaišku, pagal kurį įstatymą buvo atleistas Policijos generalinis komisaras. Tačiau ministras parlamentarams paaiškino, jog jo įsakymą suklautojo pavaldinys jau nebedirba, o Generalinis komisaras buvo atleistas pagal gruodžio 22 dienos įsakymą.

Opozicija ragino valdančiosios koalicijos atstovus pasiskelbti „slaptuosius protokolus“ dėl įtakos sferų pasidalijimo skiriant vienus ar kitus pareigūnus bei „sumažinti dividendų“ savo rinkimų rėmėjams.

Vyriausybės atstovas „Mažeikių naftoje“ nuslėpė savo teistumą

Vilnius, sausio 17 d. (BNS) — Premjeras Rolandas Paksas pasiūlė paskirtajam vyriausybės atstovui bendrovėje „Mažeikių nafta“ Artūriui Laucevičiui palikti šį postą, nes jis, kaip paaiškėjo, nuslėpė savo teistumą.

Tai po susitikimo su premjere ir ūkio ministru žurnalistas pranešė pats A. Laucevičius, pridūręs, kad taip ir pasielgs.

Praejusią savaitę ūkio ministras Eugenijus Maldeikis paskyrė A. Laucevičių „Ma-

* **Drauge su ūkio ministru Eugenijumi Maldeikiu** 3 dienų vizito į Maskvą kaskadavosi. Jis, kaip paaiškėjo, nuslėpė savo teistumą. Tai po susitikimo su premjere ir ūkio ministru žurnalistas pranešė pats A. Laucevičius, pridūręs, kad taip ir pasielgs.

Praejusią savaitę ūkio ministras Eugenijus Maldeikis paskyrė A. Laucevičių „Ma-

Sausio 17-ąją Lietuvos Krašto apsaugos savanorių (KASP) pajėgų garbės rikiuotė Vilniuje, Katedros aikštelėje, apėjo (iš kairės) KASP vadas, pulkininkas Arvydas Pocius, Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, Lietuvos kariuomenės vadas, brigados generolas Jonas Kronkaitis ir prezidentas Valdas Adamkus. Gedimino Žilinsko / Elta / nuotr.

Lietuvos savanoriai paminėjo ikūrimo dešimtmetį

Vilnius, sausio 17 d. (BNS) — Trečiądienį Lietuvos savanorių Krašto apsaugos pajėgų (KASP) 10-osios ikūrimo metinės. Ta proga Vilniuje Katedros aikštelėje surengta iškilminga rikiuotė, kurioje dalyvavo prezidentas Valdas Adamkus, apsaugos ministras Linas Linkevičius, kariuomenės vadovybė, kiti pareigūnai.

Savo kalboje V. Adamkus sakė, kad savanorių pajėgų susikūrimas tapo vienu svarbiausių žingsnių, įtvirtinant ir įprasminant tautos pergalę. „Lietuvos savanorių pasiryžimas ginti tėvynę dar kartą patvirtino: esame tvirtos valios tauta, suvokusi laisvės kainą ir vertę bendruomenę“, pažymėjo prezidentas. Jis teigė, kad savanorių veikloje regis gyvą prieškarį Lietuvos istorijos tąsą — laisvės ir tėvynės meilės vedami senelių ir prosenelių kartos savanoriai gynė

„Mažeikių naftos“ generalinio direktoriaus pavaduotoją. Šiam sprendimui dar turėjo pritarti bendrovės valdyba, bet ji iki šiol to nepadare, todėl A. Laucevičius naujų pareigų dar nebuvo užėmęs.

Antradienį buvo paskelbta, kad prieš 4 metus tuometinis „Mažeikių naftos“ inžinierius A. Laucevičius buvo teistas už viešbučio saskaitų klastojimą. Pateiktas suklustotas saskaitas, iš viso vienuolika „Mažeikių naftos“ darbuotojų už tariamą gyvenimą viešbučiuose gaudavo po kelis šimtus litų. Tačiau pasak teismo, iš tiesų jie viešbutyje negyveno ir pinigų už tai nemokėjo. A. Laucevičius teisme prisipažino, kad įgijo suklustotus dokumentus, todėl baumė jam buvo sušvelninta. Mažeikių apylinkės teismas, pripažinęs A. Laucevičių kaltu, skyrė jam daugiau kaip 2,000 litų baudą.

Iki paskyrimo „Mažeikių naftos“ generalinio direktoriaus asocijuotu pavaduotoju 32 metų A. Laucevičius buvo „Mažeikių naftos“ rinkotyros skyriaus viršininkas.

* **Siemiet planuojama ke-
turis kartus padidinti tran-
zitinį Kazachstano krovinių
srautą per Klaipėdos uostą.**

ir saugojo 1918-ųjų Lietuvos sienas.

Krašto apsaugos ministras L. Linkevičius, kreipdamasis į savanorius, sakė, jog žodis „savanoris“ turi žymiai didesnę istoriją nei 10-ties metų sukurto „Jūsų gyvenimas, istorija, gyvenimo laikrodis“ sumanymas su atgimusios valstybės laikrodžiu, nes jų pajėgos susikūrė prie parlamento barikadų. Jūs susikūrėte ten, kur visi Lietuvos žmonės kuno, dvasia, siela buvo kartu“, sakė L. Linkevičius.

Kariuomenės vadas brigados generolas Jonas Kronkaitis savo sveikinimo kalboje pažymėjo, kad kol yra savanorių pajėgos, tol Lietuva, kaip valstybė, turi ateitį.

Po sveikinimo kalbų Katedros aikštelėje tylos minutė buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Po minėjimo Vilniaus arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos šv. Mišios, padėtos gėlės prie Seimo gynybų atminimo paminklo ir prie paminklinio akmens savanorio Artūro Sakalausko žuvimo vietoje. Įvairūs šventiniai renginiai buvo organizuojami visoje Lietuvoje.

Šiuo metu savanorių pajėgose yra per 10,000 savanorių ir per 2,000 profesinės karo tarnybos karių. Pajėgų štabas įsikūrus Vilniuje. Savanorių pajėgose yra 10 rinktinių ir 2 aviacijos eskadrilės.

Apie tai Seimo pirmininką Artūrą Paulauską informavo Kazachstanų ambasadorius Vilniuje Ikram Adyrbekov. A. Paulauskas pabrėžė, kad Lietuvai ne mažiau svarbios ir konkretios sutartys dėl naftos tiekimo bendrovei „Mažeikių nafta“ bei žaliavos eksportas per Būtingės terminalą. Ambasadorius informavo, kad Kazachstanas, pastaraisiais metais nuolat didindamas naftos gavybą, aktyviai ieško būdų, kaip geriau išnaudoti šią išteklių, kaip eksportuoti į Vakarus.

* **Ministrų kabinetas ap-
svarstė vyriausybės kance-
liarijos struktūros patvirtini-
mo projektą, kuriame numaty-
ta gerinti vyriausybės kance-
liarijos darbą, pertvarkant
ją į 7 departamentus, atsisa-
kant apie 15 proc. darbuotojų
ir siemiet sutauptant 100,000
litų, o nuo 2002 metų — po
600,000 litų kasmet.** (BNS)

* **Lenkijos verslo klubo
aukščiausias apdovanoji-
mas** paskirtas Lietuvos prezi-
dentui Valdui Adamkui. Klub-
o pirmininkas Ryszard Kon-
werski pabrėžė, jog garbin-
giausias apdovanojimas Lietu-
vos vadovui paskirtas už di-
deles pastangas ir nuoseklumą
sukuriant sąlygas Lietu-
vos ir Lenkijos politikai bei
ekonomikai bendradarbiaui-
mui. Lenkijos verslo klubo
„oskaru“ vadinamas apdova-
nojimas skiriamas asmenims
už nuopelnus Europos integra-
cijai ir demokratijos vystymui.
Jis buvo paskirtas garsiam
lenkų kilmės JAV politologui
Zbigniew Brzezinski, buvu-
siam Vokietijos užsienio reika-
lų ministru Hans Dietrich
Genscher, buvusiam NATO
vadovui Javier Solana, Ukrai-
nos prezidentui Leonid Kuč-
ma, buvusiam Didžiosios Brita-
nijos premjerei Margaret
Thatcher, buvusiam SSSR
prezidentui Michail Gorbaciov.

* **Lietuvos piliečių genoci-
du kaltintas** 71 metų Alytaus
gyventojas Zigmantas Kašėta ne-
sulaukė Vilniaus apygardos
teismo nuosprendžio, sausio 8
d. jis mirė savo namuose nuo
lėtinės išeminės širdies ligos.
Z. Kašėtos bylą nagrinėjantis
Vilniaus apygardos teismo teis-
sejas Algimantas Pivoriūnas
sakė, kad oficialaus pranešimo
apie teisiamojo mirtį teismas
dar negavo, apie Z. Kašėtos
mirtį pranešė bylos nu-
krentę į šeimą. Z. Kašėta buvo
teisiamas už tai, kad 1950 m.
buvo sovietų okupacinės vald-
žios represinės struktūros —
LTSR valstybės saugumo mi-
nisterijos užverbuotas agentu-
smogiku. Bylos duomenimis,
dėl jo nusikalstamos veiklos
1950-1951 m. buvo išduoti ir
nužudyti šeši Lietuvos parti-
zanai bei jų rėmėjai, o du Lie-
tuvos gyventojai buvo depor-
tuoti iš Lietuvos ir įkalinti la-
geriuose. (BNS)

* **Vyriausybei pakeitęs I
ir II laipsnių valstybinių
pensijų skyrimo ir mokestimo
nuostatų, šios pensijos nebus
mokamos dirbantiems pensio-
ninkams. Valstybinių pensijų
įstatymo pakeitimai įsigaliojo
nuo sausio 1 dienos. Išimtis
numatyta tik ginklų pasi-
priešinimo dalyviams — ka-
riams savanoriams bei antrojo
laipsnio valstybinių pensijų
gavėjams — motinoms, pagim-
džiusioms ir gerai išaukleju-
sioms 10 ir daugiau vaikų.**

Lietuva ieškos papildomų lėšų savo ambasadai JAV

Vilnius, sausio 16 d. (BNS) — Siekiant sustiprinti Lietuvos pozicijas kelyje į NATO, vyriausybė ieškos šaltinių, kad Lietuvos ambasadai Vašingtone būtų skirta papildomai 2 mln. litų, po susitikimo su užsienio reikalų viceministru, vadovaujančiu stojimui į NATO, Giedrumi Čekuoliu ir būsimuoju Lietuvos ambasadoriumi Vašingtone Vygaudu Ušacku sakė vyriausybės kancleris Robertas Dargis.

Pasak kanclerio, papildomų lėšų bus ieškoma Užsienio reikalų, Krašto apsaugos ministrijų biudžetuose bei kitur.

Būsimasis Lietuvos ambasadorius V. Ušackas kancleriui pateikė lėšų panaudojimo planą. Praėjusiais metais diplomatinės atstovybės JAV metinis biudžetas buvo beveik 4 mln. litų. V. Ušackas sakė, kad už papildomas lėšas numatoma įsteigti du naujus diplomatus, vieną techninio darbuotojo etatą, skirti daugiau lėšų kultūrinių renginių organizavimui, reprezentacijai, pradėti kurti Lietuvos konsulatą Los Angeles, kurį V. Ušackas pavadino „JAV naujosios ekonomikos lošius“.

Dabar ambasadoje dirba apie 14 žmonių. Susitikime su kancleriu V. Ušackas taip pat pasiūlė kitų metų Lietuvos biudžetą numatyti lėšų už kreditą pirkti naują pastatą, kuriame įsikurtų ambasada, o senąjį pastatą, kuriame ambasada įsikūrė dar prieš karyje ir kuris yra prastos būklės, parduoti.

Apie Lietuvos diplomatinę pajėgą JAV stiprinimą buvo kalbėta ir gruodžio viduryje pas prezidentą Valdą Adamkų surengtame pasitarime. Tuomet, pasak V. Ušacko, valstybės vadovas pritare, kad reikia surasti papildomų lėšų ambasadai JAV. „Tikiuosi, kad pas prezidentą priimtas bendras sutarimas bus įgyvendintas“, pažymėjo diplomatas.

Kaip žinoma, šie metai yra svarbūs Lietuvos išjungimui į NATO, nes bus priimami sprendimai dėl naujų narių priėmimo. Viceministras G. Čekuolis sakė, kad kol kas integracijos į NATO programoms neskirta nė lito, tačiau vyksta bendradarbiavimas su KAM dėl bendrų projektų. „Bandome sukurti iš padėties, kiek įmanoma“, pažymėjo G. Čekuolis.

Lietuva siekia būti pakviesta į NATO 2002 metais.

Kauno miesto meras nenusiteikęs „stumdyti kėdžių“

Kaunas, sausio 16 d. (BNS) — Kauno meras Gediminas Budnikas nelinkęs dramatiškai gandyti apie bandymus rengti jo nušalinimą ir teigia, kad „žinios apie mero mirtį pernelyg ankstyvos“.

Pastaruoju metu spaudoje ir savivaldybės kukuaruose kalbama apie galimą konservatorių, socialliberalų, liberalų ir centrinių koaliciją bei mero pakeitimą.

„Dėl menkų darbinų prieš-
Siems pensijų gavėjams pensijos bus mokamos ir tuo atveju, jei jie dirba.“ (BNS)

* **Šalia Marijampolės,
Avikiluose, „Vaiko tėviškes
namų“ kaimelyje, kuriame
įkurdinti 94 našlaičiai ir vai-
kai, netekę tėvų globos, pra-
dėta diegti nauja auklėjimo
sistema. Į vieną namelį sukel-
ti penkiolika sunkiausiai auk-
lėjamų paauglių. Jie tapo jau-
niaisiais šaliais. Paaugliams
vadovauja kartu gyvenantis
viršila Povilas, kaimelyje įve-
dęs karinę drausmę. (Elta)**

* **Vilniaus savivaldybė
pranešė, kad, esant nusi-
skundimų dėl taksi paslaugos
kokybės, keleivis turi reika-
lauti kvito, kuriame būtų nu-
rodytas maršrutas, kilometra-
žas, suma, kurią pagal takso-
metro parodymus turi sumo-
kėti keleivis. Pagal šį kvitą ve-
žėjas turės kompensuoti kelei-
viui padarytus nuostolius. Ke-
leivis turi teisę savo nuožūrą
pasirinkti stovintį taksi. Vai-
ruotojas veža keleivį į jo pagei-
daujamą vietą trumpiausiu
keliu arba paties keleivio nu-
rodytu maršrutu. Taksi vai-
ruotojai užmokestį iš keleivių
už vežimą privalo imti tik pa-
gal taksometro parodymus, ta-
čiau ne didesnę nei savivaldy-
bės nustatytą įkainiai. Esant
nusiskundimų dėl teikiamos
taksi paslaugos, keleivis taksi
kvitą gali pateikti savivaldy-
bės Miesto ūkio skyriaus Vie-
šojo transporto grupės ar vež-
ėjui. (BNS)**

Susitikime su kancleriu V. Ušackas taip pat pasiūlė kitų metų Lietuvos biudžetą numatyti lėšų už kreditą pirkti naują pastatą, kuriame įsikurtų ambasada, o senąjį pastatą, kuriame ambasada įsikūrė dar prieš karyje ir kuris yra prastos būklės, parduoti.

Apie Lietuvos diplomatinę pajėgą JAV stiprinimą buvo kalbėta ir gruodžio viduryje pas prezidentą Valdą Adamkų surengtame pasitarime. Tuomet, pasak V. Ušacko, valstybės vadovas pritare, kad reikia surasti papildomų lėšų ambasadai JAV. „Tikiuosi, kad pas prezidentą priimtas bendras sutarimas bus įgyvendintas“, pažymėjo diplomatas.

Kaip žinoma, šie metai yra svarbūs Lietuvos išjungimui į NATO, nes bus priimami sprendimai dėl naujų narių priėmimo.

Viceministras G. Čekuolis sakė, kad kol kas integracijos į NATO programoms neskirta nė lito, tačiau vyksta bendradarbiavimas su KAM dėl bendrų projektų. „Bandome sukurti iš padėties, kiek įmanoma“, pažymėjo G. Čekuolis.

Lietuva siekia būti pakviesta į NATO 2002 metais.

taravimų neverta daryti išvadų“, antradienį teigė meras G. Budnikas. Jis priminė, kad 27 Tarybos nariai pasirašė bendrą darbų programą. Iš viso Kauno taryboje yra 41 narys. „Reikia dirbti, o ne kėdes stumdyti ir juokinti žmones“, sakė meras.

Antradienį Kaune G. Budnikas susitikio su buvusiu miesto meru, dabar — Seimo nariu Vytautu Štusauskui. Pokalbyje aptarta padėtis savivaldybėje. Pasak Kauno mero, „apie bendrą darbą kalbėta ir su Kauno konservatorių partijos lyderiais, ir jie žadėjo tęsti pradėtą bendrą darbą“. Paklaustas apie atsistatydinimą, Kauno miesto meras atsakė, kad „kol kas tam pagrindo nėra“.

Lietuvos laisvės sąjungos (LLS) narys G. Budnikas Kauno meru buvo išrinktas spalio pabaigoje, iš šio posto pasitraukus Seimo nariu išrinktam LLS vadui V. Štusauskui. Pagal susitarimus. V. Štusauskui įpėdiniu turėjo tapti Naujosios sąjungos atstovas, nes ši partija nekele savo kandidatą prieš LLS. Po Seimo rinkimų V. Štusauskas apsigalvojo ir mero postą nutarė palikti savo partijos nariui G. Budnikui. LLS tuomet parėmė ir Kauno tarybos Konservatorių frakcijos atstovai.

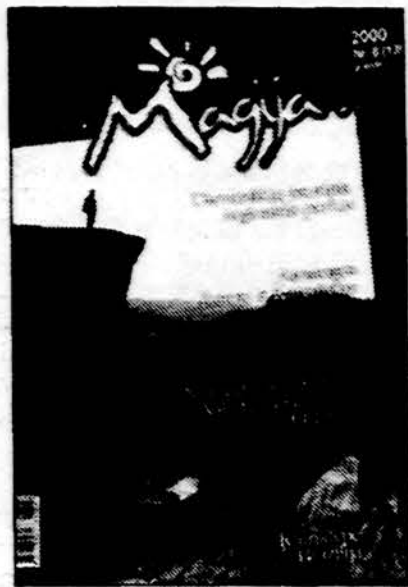
* **Neprivatizuotuose bu-
tuose ir savininkams gra-
žintuose bei gražintuose na-
muose gyvenantys kauniečiai
nuo balandžio 1 d. turės mo-
kėti nuomos mokeskį. Miesto
valdyba nustatė šių butų vie-
no kvadratinio metro bendrojo
ploto nuomos mokesčio dy-
džius. (Elta)**

KALENDORIUS

Sausio 18 d.: Darius, Gedgaudas, Jogaile, Jolita, Kaributas, Liberta, Priska.

Sausio 19 d.: Gedvilė, Henrikas, Kanutas, Kleopatra, Marijus, Morta, Raivedys.

NAUJAS NUMERIS „KELIONIŲ MAGIJOS“

Jau pora kartų „Draugo“ laikraštyje skaitytojus supažindinome su labai įdomiu ir puošniu leidiniu, kuris save vadina keliauti mėgstantiems žurnalui.

Dar prieš Kėdėdas Čikagą pasiekė paskutinis 2000 metų numeris, jau 13-sis iš eilės nuo jo leidimo pradžios. Kaip ir ankstesnieji žurnalo numeriai, šis pilnas turistinės informacijos ne vien tik iš Lietuvos, bet ir kitų pasaulio valstybių. Žurnalas spausdinamas ant gero popieriaus, gausus techniška gerai pavykusiomis spalvotomis nuotraukomis. Tokį leidinį ne tik malonu pačiam paaimti į rankas, bet ir parodyti kitiems, ypač nelietuviams.

Pirmuose šio numerio puslapiuose randame Audronės Ignatienės (ji — žurnalo redaktorė) ilgą rašinį apie Dieveniškų istorinį regioninį parką, iliustruotą žymaus fotografo Zino Kazėno nuotraukomis. Beje, tiems, kurie nežino, kur yra Dieveniškės,

reikia pasakyti, kad jas galima rasti pietrytiniame Lietuvos krašte, visai prie Baltarusijos. Del unikalaus ir įdomaus šio krašto etnokultūrinio palikimo Dieveniškų apylinkėse 1992-aisiais m. buvo paskelbtos istoriniu regioniniu parku, vieninteliu tarp 30 Lietuvos regioninių parkų, turinčių tokį statusą.

Idomus yra ir kitas rašinys — Ricardo Dailidės straipsnis „Tai ne Italija — čia Liškiava“ papuoštas paties autoriaus nuotraukomis. Liškiava, kaip žinoma, yra mažas bažnytkaimis, 8 km nuo Druskininkų. Nuo šios vietovės nelabai toli ir Merkinė (13 km), o už 35 km yra pati dūkų sostinė — Alytus.

Liškiava, kaip rašoma minime straipsnyje, pasižymi restauruotu Lietuvos baroko perlu — Šv. Trejybės bažnyčia ir dominikonų vienuolyno ansambliu. „Jums atsivers paslaptį praeitimi alsuojantis bažnyčios požemiai: po permatomų karstų dangiais daugiau nei pora dešimtmečių guli dominikonų vienuolių mumijos, požemio muziejelyje — bažnytiniai liturginiai drabužiai, knygos, taurės, švies-tuvai, monstracijos, kriptose kaukolės“, — taip rašoma straipsnyje.

Skyrelyje „Užmiršta Lietuva“ pristatomas vienas girdinių bažnytkaimių — Girdiškė. Miestelis yra 3,5 km nuo vienos lankomiausių Lietuvos vietovių — Bijotų. Ši vietovė išgarsėjusi Dionizo Poškos fotografo Zino Kazėno nuotraukomis. Beje, tiems, kurie nežino, kur yra Dieveniškės,

Dieveniškų regioninio parko informacinis centras Poškonys.

savo raudonų plytų neogotikine bažnyčia su labai originaliais šoniniais altoriais, kurių autorius yra kun. Kazimieras Andriukaitis.

Tačiau didžioji „Kelionių magijos“ žurnalo dalis pašvęsta užsienio šalių aprašymams. Čia rašoma apie Kanarų salas, kelionę per Sinajų, Norvegiją ir jos sostinę Oslo. Plačiau taip pat supažindinama su 450 metų sukaktį švenčiančiu Helsinkiu Suomijoje.

Yra rašinių ir apie Ameriką. Algis Palionis rašo apie Houston, TX, esantį kosminį centrą — NASA „Johnson Space Center“, o Zinas Kazėnas — apie Kalifornijoje esančią Katalikos salą ir joje įkurtą kramtomosios gumos įkūrėjo — W. Wrigley paminklą. Apie šį Z. Kazėno aprašomą pastatą turbūt ir nežina JAV gyventojai, nes jie jau gerda.

Šioje vietoje sunku net suminėti visų „Kelionių magijos“ straipsnių pavadinimus, nes žurnalas plačiai apimties — 60 puslapių. Jį galima užsi-prenumeruoti ir Amerikoje, tada bent mintyse atsirastų galimybė „pakeliauti“ po žurnale aprašomas vietas. Žurnalo adresas: Ukmergės g. 20-209, 2600 Vilnius, Lithuania.

Ed. Šulaitis

Lietuvos Vyčių veikla

LIETUVOS VYČIŲ DOVANA LIETUVAI

2000 m. lapkričio 23 d. Čikagoje, Lietuvos Vyčių organizacijos Centro valdyba, kartu su padaliniu Lietuvos Vyčių fondu, išleido garbės nario muz. Fausto Strolis giesmių rinkinį „Atverkim Viešpačiui širdies duris“, 2000-ųjų Krikščionybės metų jubilėjaus pažymėjimo proga. Buvo išspausdinta 220 egzempliorių. Šie giesmynai, kaip dovana, buvo siunčiamos Panevėžio, Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Telšių kurijoms. Bus siunčiami Vilniaus ir Kauno kurijoms, kur bus perduodamos įvairių chorų vadovams.

Regina Juškaitė-Švobienė

IŠ ARTI IR TOLI

KANADA

Pranas Kozulis savo testamentu paliko Prisikėlimo parapijos statybai 44,000 dol. ir Toronto Lietuvių slaugos namams 88,000 dol. Velionis buvęs veiklus Toronto liet. bendruomenėje, daug rašęs į lietuvišką spaudą ir išleidęs savo poezijos knygėlę „Dulkės ežerė“. Sušlubavęs sveikatai, gyvenimo atsiskyrio viengungio gyvenimą. Palaidotas Šv. Jono kapinėse Missisauogoje.

Edv. ir Melita Bumeisteriai, nors būdami liuteronų tikybos, paaukojo 15,000 dol. Toronto Prisikėlimo šventovės statybai.

Buvęs torontietis Pranas Berneckas, gyv. Vancouveryje, iškeliavo amžinybėn. Buvęs veiklus išeivijos sporto darbuotojas, Lietuvių sporto fondo steigėjas ir buvęs pirmininkas. Buvo apdovanotas Gedinimo ordinu. Palaidotas Vancouverio kapinėse.

Torontiečiai sutiko Naujuosius metus Toronto Lietuvių namuose, kur dalyvavo apie porą šimtų svečių. Lietuvių pensininkų namai „Vilnius“ taip pat surengė linksmą Naujų metų sutikimą pensininkams. Lietuvos Kankinių parapijos salė gruodžio 31 d. sutraukė daug tautiečių, kur

jie linksmai sutiko Naujuosius metus.

Stasys Prakapas

MALDOS SAVAITĖ UŽ KRIKŠČIONIŲ VIENYBĘ

2001 m. sausio 21, 24-25 d.

Tradicinės maldos už krikščionių vienybę savaitės metu (sausio 18-25 d.), trijų didžiųjų krikščioniškųjų konfesijų: katalikų, stačiatikių ir evangelikų liuteronų iniciatyva Vilniuje tris dienas vyks maldos už krikščionių vienybę. Ekumeniniai Bažnyčių siekiai pradėjo duoti vaisių, kuriuos praeityje sunkiai galėjome įsivaizduoti. Mes vieni kitų nelaikome nei priešais, nei šalia, bet broliais ir seserimis Kristuje, kelionės Dievo Karalystės link bendrą kelią.

Krikščioniškas bendruomenės, dvasininkų ir visų tikinčiųjų kviečiame melstis už krikščionių vienybę bei dalyvauti maldos už krikščionių vienybę savaitės programoje.

Programa

Sausio 21 d., sekmadienis
9.00 Liturgija ir maldos Stačiatikių Dievo Motinos Ėmimo į Dangų Katedroje (Maironio g. 12)

Vadovauja: metropolitas Chrizostomas
Sausio 24 d., trečiadienis
17.00 Malda Vilniaus Evangelikų Liuteronų bažnyčioje (Vokiečių g. 20).

Vadovauja: vyskupas Jonas Kalvanas.

Sausio 25 d., ketvirtadienis
17.00 Malda Šv. Jonų bažnyčioje (Šv. Jono g. 12).

Vadovauja: vyskupas Jonas Boruta, SJ.

Maldos savaitės už krikščionių vienybę organizacinis komitetas:

Katalikų Bažnyčia
Stačiatikių Bažnyčia
Evangelikų Liuteronų Bažnyčia
Evangelikų Reformatų Bažnyčia

RELIGINIS KONCERTAS PUTNAME

Kompozitorius Darius Lapinskas ir Laima Rastenyte Lapinskiene kovo 25 d., sekmadienį bus Putname, N. Pradedimo seserų vienuolyne.

Naujosios Anglijos seselių rėmėjų kviečiami, jie sutiko padovanoti religines nuotakas žodžio ir muzikos koncertą. Tai bus trečias kartas, kai Gavėnios metu toks koncertas yra ruošiamas. Kaip praėjusiais metais, jis yra jungiamas su piniginiu vakuumi, seselių ir pasauliečių tarybos, vadovaujamai, jaunimo stovyklai „Neringa“ Vermonte palaikyti. Visi kviečiami atvykti į reto estetinio lygio koncertą. Lauksime Hartfordo, Bostono, New Yorko, Detroito

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuotra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

ir Čikagos lietuvių, jei ne asmeniškai tai bent atsiunčiant auką ir taip koncerte — vajuje dalyvaujant.

A. Prapuolenytė

KULTŪROS ŽIDINYS SUGRAŽINTAS T. PRANČISKONAMS

New York valstijos Aukščiausiojo teismo sprendimas, pasirašytas teisėjo Randolph Jackson, 2000 m. gruodžio 20 d. pakartojo ankstyvesnį 2000 m. birželio 20 d. sprendimą ir antrą kartą įsakė dr. Jonui Bilėnui, buvusiam „Lithuanian Cultural Center, Inc.“ direktorių tarybos pirmininkui ir jo pareigų pavadintojui Pranui Gvildžiui, nedelsiant sugrąžinti tėvams pranciškonams neteisėtai užimtą ir jų administruojamą Kultūros židinį pastatą.

Tais sprendimais remiantis, 2001 m. sausio 9 d. buvo pakeistos spynos ir kiti užraktai. Tuo veiksmu pastatas sugrįžo į tėvų pranciškonų nuosavybės globą.

Šis administracinis sprendimas nepakeitė mėnesinių ar savaitinių, šeštadieninių mokyklos, sporto pratimų ar kitų nuolatinių, patalpas naudojantių veiklos dienotvarkės.

Ligi specialus telefono laidas bus prijungtas, visais Kultūros židinio patalpų užsakymo reikalais kreiptis į „Darbininko“ administraciją, telefonu (718) 827-1351.

Jonas P. Lenkaitis

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

Seattle, WA, „Lietutis“ š.m. rudenį dalyvavo Los Angeles, Calif., ruostose Lietuvių dienoje.

Girdiškės bažnyčios dešinysis altorius. Jo autorius — kun. Kazimieras Andriukaitis.

Liškiava.

EUROPOS SAJUNGOS NAUJI PINIGAI

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Pereitę metų Prancūzijos Nicoje Europos Sąjungos prancūzų pusmetinis pirminkavimas (ES pirminkavimas keičiamas kas pusmetį) laikomas chaotišku, nesėkmingu, kadangi tikrovėje kartu vyko kova tarp Prancūzijos prezidento ir jo min. pirmininko. Mat į būsimo prezidento kėdę taikosi taip pat Jospin, norėjęs pėsčiomis nuslopinti prezidentinę jėgą, dažnai pakeičiamas prezidento pasiūlymus. Tad nenuostabu, kad paskutinis posėdis tęsėsi visą naktį, nepravandant daug pagrindinių pasiūlymų, nepavedant, pvz., galutinės naujų narių priėmimo datos bei paliekant daug kitų neišspręstų klausimų šiedmet pirminkavimui. Šiandienai.

Vokietijos žiniasklaida Šiaurės Europos valstybės pirminkavimą priėmė labai palankiai. Tuoj po Naujųjų metų du televizijos kanalai parodė Lietuvos, Latvijos ir Estijos premjerą su Skandinavijos valstybės ministru pirmininku, net švedui lošiant šachmatais su Estijos premjeru. Taip pat ir spauda atkreipė didelį dėmesį į Baltijos valstybes, pažymėdama, kad Švedija vienu pagrindiniu tašku šioje konferencijoje laiko Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą į Europos Sąjungą. Minimi net ir metai. Jais bus 2003-tieji, kadangi Švedija Baltijos jūros erdvę nori paversti panašia į Viduržemio jūros ekonominę rinką bei atimti iš Vokietijos Baltijos valstybių advokato pareigas. Tuo Švedija nori iškelti koją į Baltijos valstybes, ne tik jas įginkluodama, bet taip pat užmezgdama prekybinius ryšius su Karaliaučiaus apygarda.

Deja, vokiška spauda pažymėjo, kad kas šeštas švedas reikalauja Švedijos pasitraukimo iš Europos Sąjungos. Vėdama didelę propagandą prieš ES. Tad, vyriausybės norai parlamente gali pavirsti Sizifo darbu. Iki šiol Danija, Švedija, D. Britanija atsisakė naujos valiutos įvedimo. Pereitais metais būsimas Europos Sąjungos „euro“ pinigais gerokai

svyravo biržoje, gaunant už vieną euro tik 82 JAV centus! Atrodo, kad JAV ekonominis gyvenimas gerokai sušlubavo šiais metais. Tuoj pat tai pajautė „euro“ ir jo vertė pasiekė 94 JAV centus. Palyginusiu vokišką markę. Pereitais metais už 1 JAV dol. teko „kloti“ 2 m. ir 30 pf., o š.m. sausio mėn. pirmą savaitę tik 2 m. ir 6 pf.! Didelis Vokietijos „Commerzbank“ numato, kad š.m. pabaigoje už vieną euro reikės mokėti jau 1 dol. ir 4 centus!

Į Europos Sąjungos gyventojų rankas euro valiuta atkels 2001 m. gruodžio 17 d., o 2002 m. sausio 1 d. bankų automatai išmes tik euro pinigų, visi atsiskaitymai vyks tik euro pinigais, banko santautos, sąskaitų ištraukos tik euro. Vokiškos markės apyvartojė bus tik iki 2002 m. vasario 28 d., tačiau bankai keis markes į euro, krautuvės dais markes, nors gražą išduos jau euro pinigais.

Vokiečiai suka galvą: ką reikės daryti su nukaltomais markėmis, pfenigais? Susidarys per 100,000 tonų laužo. Vieną markę sudaro 75 proc. varis ir 25 proc. nikelis. Teks lydyti, o popierinius pinigus sudeginti ir užkasti.

Senosios kartos atstovai jau dinasi. Jie nenori tikėti, kad jų sunkiu darbu įsteigta markė (vokiečiai užmiršta Maršalio planą!) dings iš apyvartos, nes vėl užims kiek laiko priprasti prie naujo pinigų, lyginti su sena, stipria valiuta. Ir ne vien vokiečiai jaudinasi. Panašiai galvoja prancūzai, belgai, olandai, austrai.

Prisimenu atostogas pietiniuose Europos kraštuose. Labai dažnai Iberijos pusiasalyje bankai, krautuvės nenoriai ėmė dolerius, prašydami vokiškų markių. Tai buvo pastoviai valiuta, kadangi doleriai kiekvieną savaitę, ar net kiekvieną dieną keisdavo savo kursą.

Ne tik vokiečiai bijo naujos valiutos. Jos bijo ir pati Europos Sąjunga, kadangi laukia valiutos įvedimo. Pereitais metais būsimas Europos Sąjungos „euro“ pinigais gerokai

Pernai lapkričio 17 d., kai dar nebuvo nuspręsta, kas laimėjo prezidento rinkimus, prie JAV viceprezidentų rėmų Vašingtone vyko kelių dienų demonstracijos, prašant Al Gore užleisti tuos rėmus naujai išrinktam viceprezidentui Dick Cheney. Tarp dalyvių buvo ir dvi lietuvaitės, iš kairės: Praurimė Petrauskaitė ir Audronė Pakšienė.

KOMPENSACIJOS UŽ PRIVERSTINĮ DARBA NACIAMS

Lietuvos diplomatai tikisi dar iki sausio pabaigos baigti derybas dėl kompensacijų mokėjimo tvarkos Lietuvos piliečiams, Antrojo pasaulinio karo metais dirbusiems priverstinis darbus Vokietijoje.

Užsienio reikalų ministerijos (URM) Informacijos ir kultūros departamento direktorius Petras Zapolskas informavo, kad trečiadienį Berlyne įvyko eilinis derybų ratas. Jame Lietuvai atstovavo URM ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pareigūnai. Derybose taip pat dalyvavo Vokietijos fondo „Atminimas, atsakomybė ir ateitis“, Rusijos bei Latvijos atstovai.

Pasak P. Zapolsko, Lietuvos delegacijos vadovas, URM Pirmojo dvišalių santykių departamento direktorius Audrius Brūžas pakartojo principinę Lietuvos nuostatą, kad paraiškas kompensacijoms gauti turi rinkti Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, o kompensacijos turi būti mokamos tiesiogiai iš Vokietijos per Lietuvos veikiančias finansines institucijas.

Tikimasi, kad derybos bus baigtos sausio pabaigoje, o pirmosios išmokos bus pradėtos mokėti kovo mėnesį.

įjungta Graikija, pakeis jau 2002 m. vieną seniausią pasaulio valiutą — drachmą į euro. Tad Europos Sąjungai į Atėnų ekonominį gyvenimą teks įlieti milijardines euro sumas, nepamirštant taip pat silpnos Portugalijos. O ką galime sakyti apie Baltijos valstybes, kurias juk numatoma įjungti jau 2003 m.? Didelis darbas laukia Europos Sąjungos atstovų Švedijos sostinėje...

Minėtas centras baigia kaupti duomenis apie II pasaulinio karo metais priverstinis darbus Lietuvos piliečiams. Jau gauta 14,800 paraiškų. Jų priėmimo laikas pratęstas iki 2001 rugpjūčio mėnesio.

Pernai birželį Lietuvos Seimas priėmė nutarimą „Dėl Vokietijos kompensacijos Lietuvos piliečiams gavimo“. Pasak nutarimo, kol bus įsteigta Lietuvos ir Vokietijos partneriška organizacija, per kurią turėtų būti teikiami nukentėjusių Lietuvos piliečių pareiškimai kompensaciją išmokančiai Vokietijos federaliniam fondui, taip pat gaunamos ir išmokamos kompensacijos, šią užduotį pavedama atlikti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui. Tų pačių metų liepą Berlyne buvo pasirašytas susitarimas dėl kompensacijų fondo „Atminimas, atsakomybė ir ateitis“ steigimo. Įstatymas dėl tokio fondo įkūrimo numato, kad kompensacijos Lietuvos piliečiams bus mokamos per Maskvoje dar 1994 metais įsteigtą „Supratimo ir susitaikymo“ fondą.

Po tokio sprendimo Lietuvos derybininkai ne kartą kreipėsi į Vokietijos vadovus, kad kompensacijos lietuviams būtų mokamos tiesiogiai, taip pat kaip kompromisą siūlė tarptautinę migracijos organizaciją Ženevoje.

Iš trijų Baltijos valstybių Lietuva aktyviausiai siekia, kad kompensacijos piliečiams būtų mokamos tiesiogiai, o ne per Maskvą.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro duomenimis, Lietuvoje dabar gali būti apie 20,000 žmonių, galinčių kandidatuoti į Vokietijos kompensacijas. Iš Balti-

jos valstybių į priverstinis darbus Vokietijoje daugiausia buvo išvežta Lietuvos piliečių — 68 proc. visų išvežtųjų, iš Latvijos — 25 proc., iš Estijos — 7 proc. (BNS)

DR. EIDINTAS VĖL VAŠINGTONE

2001.01.16 į Vašingtoną atvyko dr. Alfonsas Eidintas, buvęs Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Valstijoms, Kanadai ir Meksikai, o pasibaigus šiai kadencijai, Lietuvos ambasadorius Kanadai. Šiuo metu jis rūpinasi Lietuvos žydų holokausto reikalais ir čia Jungtinėse Valstijose praleis 3 mėnesius, vykdydamas mokslinius tyrimus Vašingtono Holokausto muziejuje. Jo atliekamų tyrimų programa vadinasi „Holokaustas Lietuvoje: talkininkai ir gelbėtojai“.

Dr. Alfonsas Eidintas tyrimų programą finansuoja „United States Information Agency (USIA)“.

R. K.

* Sausio 16 d. sukako treji metai, kai Vašingtone JAV, Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentai pasirašė bendradarbiavimo Chartiją. 1998 m. sausio 16 d. keturių valstybių prezidentai Bill Clinton, Algirdas Brazauskas, Guntis Ulmanis ir Lennart Meri, pasirašydami šią Chartiją, pradėjo kokybiškai naują Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių bendradarbiavimo su JAV laidą. Šia chartija buvo patvirtintas bendras visų valstybių tikslas kartu dirbti ir vienyti pastangas, siekiant kuo palankesnių sąlygų Lietuvos, Latvijos ir Estijos integracijai į Europos ir transatlantinę politinę, ekonomines ir saugumo institucijas, įskaitant ir NATO. (BNS)

kitų vaikų darželių (vėliau teko dirbti ir kituose vaikų darželiuose). Tai priklausė nuo to, kas vaikų darželį „šefavo“. Mūsų šiemetinė didelė stipri sunkiosios pramonės gamykla, o vėdėja Ekaterina Petrovna buvo vieniems reiki, bet kartu ir taktiška, maloni, teisingai. Ji net neturėjo savo kambario, gyveno kartu su manimi med. punkte. Čia stovėjo keletas lovų lengviesiems ligoniams. Su rimtesnėmis ligomis išsiųsdavau į rajono ligoninę. Keletą kartų teko eiti toli mišku aplankyti savo ligoniuoką.

Su Ekaterina Petrovna taip susidraugavome, kad, ir grįžusi į Lietuvą, dešimtmečiais susirašinėjau. Darbo valandų vasarą neturėjau. Daugiausia dirbau vakarais. Reikėjo pereiti visus miegamosius, apžiūrėti vaikus, išbrizmus sutepti, kad nesusipuliuotų. Pavakaryje prie dantų traukimo kartais būdavo net eilė.

Reikėjo žiūrėti švarą, maistą ir vaikus. 2,5 mėnesio gyvenau miške. Buvo daug žemuogių ir labai daug grybų. Grybus rinkdavome, nakčiai užmerkdamome ir žalius sudėdavome į emaliuotus kibirus ir laikėme rūsyje. Sibire grybų nenuverda. Visą žiemą turėjome skanių, sudėtų grybų. Kas antras sekmadienis būdavo tėvų diena. Atvažiuodavo tėvai, privėzdavo visokių nekokybiško maisto, kai kurie įsigurdindavo išmaudyti vaikus upeje, kurios vanduo buvo ledinis visą vasarą, nes ji tekėjo iš kalnų. Kai tėvai išvažiuodavo, man prasidėdavo darbas: ir pykinimai, ir viduriavimai, ir anginos.

Vargiai suspės „įsiamžinti“

Naujojo prezidento inauguracija jau čia pat. Kasdien pranešama, kaip šioms iškilinėms ruošiasi Amerikos sostinė, kaip stengiamasi sustiprinti apsaugą, kad visos ceremonijos vyktų ir sklandžiai (juk jas stebės visas pasaulis), kaip piktai šūkiškai plakatus margina demonstruotojai, pasiryžę dar kartą pareikšti savo nepasitenkinimą prezidento rinkimų pabaiga. O ką bekalbėti apie feministas, kurios nepatenkintos, kad Vyriausio valstybės prokuroro pareigoms parinktas kandidatas, nepripažįstantis negimusių kūdikių žudymo; ką bekalbėti apie Afrikos amerikiečių garsius protestus prieš tą patį prokurorą ir apskritai prieš tariamą diskriminaciją, patirtą Floridoje balsavimų metu... Ir taip — daina be galo!

Vis tik rinkimai įvyko, prezidentas išrinktas, jo kabinete nariai numatyti ir, be abejo, bus patvirtinti, nes tik minėtasis John Ashcroft susilaukė daugiausia opozicijos. Tačiau paskelbtos ištraukos iš apklausinėjimo proceso rodo, kad tai kompetentingas asmuo, pasiryžęs pavestis pareigas sąžiningai atlikti, įstatymus pildyti. Tik kažkaip keista, kad didžiausia klūtimai laikomas jo tikėjimas. Religijiniai politikų nusiteikimai retai turi lemiamos įtakos rinkimuose ar kvietimui užimti įtakingą vietą vyriausybėje. Galima nurodyti tik du atvejus, kai kandidato religija vaidino didesnę vaidmenį. Tai kataliko John F. Kennedy (išrinkto prezidento) ir žydo Joseph Lieberman (neišrinkto viceprezidento) atvejai. Ir tiesiog juokinga, kad „puritoniskų pažiūrų“ amerikiečiai, labai neigiamai nusiteikę, kai rinktieji pareigūnai nusizengia moralės dėsniams, dabar kaip tik priekaištuoja, kad kandidatas į Vyriausio prokurorą vietą yra „per daug krikščioniškas“.

Dabartinis (bent iki sausio 21 d.) Amerikos prezidentas Bill Clinton ne kartą yra išstarejęs, kad jo didžiausias troškimas yra „speciali vieta istorijos puslapiuose“. Tačiau, kaip kartais sakoma — ne bendradarbiavimo su JAV laidą. Šia chartija buvo patvirtintas bendras visų valstybių tikslas kartu dirbti ir vienyti pastangas, siekiant kuo palankesnių sąlygų Lietuvos, Latvijos ir Estijos integracijai į Europos ir transatlantinę politinę, ekonomines ir saugumo institucijas, įskaitant ir NATO. (BNS)

Vis tik, kai kadencijos Baltuosiuose rūmuose buvo likę tik savaitės, tik dienos, Clinton iš paskutiniųjų stengėsi atlikti kai kuriuos uždavinius

ir užsitarnauti keletą „taškų“ savo naudai. Net ir paskubomis pasirašyti įstatymai, apsaugantys kai kuriuos Amerikos miškų, dykumų, kalnų bei vandens plotus (daugiausia 60 milijonų akrų vien miškų, o kur dar kiti draustiniai) nuo panaudojimo komerciniams ar privatiems reikalsams, vargiai suspės įamžinti Bill Clinton — kaip gamtos draugo — vardą. Tiesa, kai kurių valstybių gubernatoriai ir komersantai yra pasiryžę su tais įstatymais kovoti, bet juos pakeisti nebus lengva, nes prezidentas panaudojo tik jam suteiktas galias ir įstatymus pasirašė, net nelaukęs svarstybų Atstovų rūmuose (matyt, žinojo, kad jo projektams pritarimo neras).

Ar Bill Clinton buvo geras, vidutinis, ar visiškai neveiksmingas prezidentas, be abejo, spres istorikai (opozicijos nuomonė ir dabar jau žinoma). Jis vis tik, ypač antrosios kadencijos metu, yra atlikęs ir svarbių darbų. Demokratai visų pirma gyventojams primena gerą valstybės ekonomikos padėtį, kurios pamatai pradėjo trupėti tik praėjusių metų pabaigoje. Dėmesio vertas Bill Clinton sutikimas, kad amerikiečių karinės pajėgos padėtų sutramdyti Jugoslavijos vykdomas žudynes Balkanų pusiasalyje. Tačiau ir čia — kaip paprastai — lengviau buvo į Balkanus savo karių pasiųsti, negu iš ten namo parvežti. Tą problemą dabar turės spręsti George W. Bush ir jo vyriausybė.

Nepavyko prezidentui Clinton sulaukti taiką Aritimuosiuose Rytuose, nors ne dėl jo pastangų stokos. Net ir paskutinėmis savaitėmis Clinton stengėsi prie derybų stalo sudorinti žydus su palestiniečiais, bet pastangos vis buvo bergždžios. Ar George W. Bush tą uždavinį geriau galės išspręsti, sunku pasakyti, bet tokia padėtis, kaip dabar yra Palestinoje, taip pat negali tęstis, nes graso viso to regiono pastovumui.

Jeigu JAV prezidentams būtų leista Baltuosiuose rūmuose pasilikti tris kadencijas, galbūt ir iš Bill Clinton būtų prašai — Bill Clinton iš tiesų JAV prezidentų sąrašuose turės išskirtinę vietą. Deja, ne dėl tos pačios priežasties, kaip būtų norėjęs.

Vis tik, kai kadencijos Baltuosiuose rūmuose buvo likę tik savaitės, tik dienos, Clinton iš paskutiniųjų stengėsi atlikti kai kuriuos uždavinius

ir užsitarnauti keletą „taškų“ savo naudai. Net ir paskubomis pasirašyti įstatymai, apsaugantys kai kuriuos Amerikos miškų, dykumų, kalnų bei vandens plotus (daugiausia 60 milijonų akrų vien miškų, o kur dar kiti draustiniai) nuo panaudojimo komerciniams ar privatiems reikalsams, vargiai suspės įamžinti Bill Clinton — kaip gamtos draugo — vardą. Tiesa, kai kurių valstybių gubernatoriai ir komersantai yra pasiryžę su tais įstatymais kovoti, bet juos pakeisti nebus lengva, nes prezidentas panaudojo tik jam suteiktas galias ir įstatymus pasirašė, net nelaukęs svarstybų Atstovų rūmuose (matyt, žinojo, kad jo projektams pritarimo neras).

ATSIMINIMAI 1941-1962 M.

DANUTĖ LINARTAITĖ-PETRAUSKIENĖ
Nr.32

Pagyvėnus savaitę pas Mykolaitienę, išsinuomavau kitoje gatvės pusėje kambariuką. Pasikviečiau iš Kamianės Janę Kilaitę, kad būtų linksniau ir pigiau gyventi. Ji tuoj pat pas mane atvažiavo. Mūsų kambariuką stovėjo lova, kurioje aš miegojome, ir mažas staliukas. Rubai kabėjo ant sienos, uždengti paklode. Šeimininkai turėjo didesnį kambarį ir buvo bendra virtuvė.

Pradėjau dirbti vaikų konsultacijoje patronazine sesele. Mano rajonas buvo prie pat namų, visi 5-aukščiai namai. Aš darbu atidaviau daug jėgų ir energijos. Ypač buvo apleistas vaikų skiepėjimas. Teko daug dirbti, kol viską sutvarkiau. Iš pradžių dirbau su jaunu daktariuku, kuris mane bardavo, kad per daug dirbu, o po pusmečio jis išėjo dirbti chirurgu. Gavau naują gydytoją, žydų tautybės — Rubiną. Iš pradžių viena į kita šnairavome, vėliau susidraugavome. Tai buvo labai gera vaikų ligų specialistė. Su ja dirbdama, daug išmokau. Ji man liepė nusipirkti stetoskopą, klausyti sveikus vaikus ir ligonius. Greit išmokau girdėti plaučių uždegimus, bronchitus. Tik gaila, kad kartu nela-

bai ilgai teko dirbti. Man konsultacijos vedė pasiūlė kitą, labai gerą rajoną, mažesnį vaikų darželį, kuris buvo tame pačiame mieste rajone. Visi namai tik 2 aukštų. Man taip nusibodo tie didžiuliai namai, kad aš iš karto sutikau. Gydytoja Rubina labai prašė jos nepalikti, bet jausdama, kad bus daug lengviau dirbti — išėjau. Iš pradžių truputį bijojau dirbti vaikų darželyje, bet su darželio vedėja Ekaterina Petrovna greit susidraugavau. Darželyje aš pietaudavau. Man priklausė žiūrėti kaip gaminamas maistas. Ir man tai buvo didelė materialinė pasipirtis, nes maistas buvo geras ir man nereikėjo už pietus mokėti. Med. seselių alga nors ir 1,5 etato buvo nedidelė, kaip ir visoje sąjungoje. Vasarą 2,5 mėnesio teko su darželiu važiuoti dirbti į vasaros poilsio stovyklą. Tai buvo atsakingas darbas, nes važiavo 150 vaikų. Iš miesto važiuovome traukiniu. Kai iš traukinio išlipome, supo mus didžiulis miškas — pušynas, kai kur berzeliai matėsi. Miško pakraščiuose driekėsi plati, dulkėta gatvė su mažais nameliais. Tai ir buvo visas nedidelis kaimas, o gatvės gale pušyne buvo darželio poilsiaivietė. 5 ilgi mediniai namai — vaikų miegamieji, valgykla, pirtis, medicinos kambarys, kuriame aš gydžiau vaikus ir gyvenau su vedėja Ekaterina Petrovna. Už darželio buvo įsikūrusi pionierių stovykla. Toliau pušyne buvo dar viena vaikų darželio poilsiaivietė, kurioje irgi vieną vasarą teko dirbti.

Vaikų darželis, kuriame dirbau, labai skyrėsi nuo

Dirbti man sekėsi. Vaikai mane mylėjo, tik aš nemokėjau būti griežta. Auklėtoja turbūt būtų buvusi iš manęs nekokia. Kai vaikai mane pamatydavo, visi choru rėkdavo: Dana Josifovna, Dana Osinovna.

Aš, ten būdama, pasitaisydavau, pailsėdavau. Ekaterinos Petrovnos deka, buvo labai geras maistas. Vakaraus prie kiekvieno miegamojo stovėjo bidonas šviežio pieno. Gerdavau iki soties, nes Barnaule su pieno produktais buvo labai prastai. Visas kolektyvas buvo draugiškas. Niekad niekas manęs neįžeidė. Tik aš ilgiausi lietuviškos bendruomenės. Kviesdavau Janę, kad sekmadieniais pas mane atvažiuotų, vis žadėdavo, bet taip ir nepasirengė. Rugpjūčio gale visi žvalūs, pailsėję grįždavome į Barnaulą.

Barnaule per tuos metus susipažinau su lietuviiais, kurie ten gyveno. Daugiausia buvo suvažinę iš kitų rajonų. Jaunimas Barnaule daugiausia rinkdavosi pas Antaną Jasinevičių. Jis dirbo inžinieriumi, gyveno su mama dviejų kambarių bute. Buvo nevedęs. Palyginus dažnai su Jane gaudavome raštelį, kad sekmadienį renkames. Kartais reikėdavo atsinešti maisto. Kartais tik taip pašokdavome. Mane ir Janę dažnai kviesdavo Radišauskai. Jie turėjo dukrą Julę ir sūnų Algį. Pkviesdavo tai cepelinams, tai arbatai. Susirinkdavo ir daugiau jaunimo. Kartą Naujus metus sutinkome pas Kupčionus. Jie turėjo nemazą butą. Šeimininkas buvo geras siuveljas. Susirinko daug žmonių, visi lietuviai, kitų ir nepažinijome. (B.d.)

ATGIMĖS BURBIŠKIO DVARAS

IRENA VITKAUSKIENĖ

Radviškio rajone esantis Burbiškio dvaras ir visas Dauguvės kultūros istorijos muziejus — draustinis, kurį, be dvato, dar sudaro Kleboniškių kaimo kultūros muziejus, Šeduvos kraštotyros ekspozicija bei Raginimų archeologijos paminklų kompleksas, jau plačiai žinomas Lietuvoje. Lankosi vis daugiau turistų ir iš užsienio. Patirties atvaziuoja semtis savivaldybių atstovai, nes kiekviename rajone yra idomų kultūros paveldo objektų, kurie tebėra aplėisti ir nenaudojami.

Daugelis Burbiškio dvare ir Kleboniškiuose apsilankiusių čia sukurta grožį ir jaukumą bei romantiką pavadina tiesiog stebuklu. Tačiau stebuklai būna tik pasakos. Tai, kas sutvėrta Dauguvės muziejuje draustinyje Radviškio savivaldybės paminklosaugos tarnybos vadovo **Egidijaus Prasevičiaus** bei jo suburtų bendraminčių daugelio metų atkaklaus darbo rezultatas — svajonė, virtusi realybe.

Žalgirio mūšį menanti istorija

Burbiškio dvaras istoriniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėtas 1660 metais. Manoma, kad šia žemės valdą Vytautas Didysis padovanojo vienam iš Lietuvos bajorų kovojuosių **Žalgirio mūšyje**. Dvaras ėjo iš rankų į rankas, kol 1819 m. jį nusipirko bajorai **Bazenskiai**. Pastatė akmens mūro pastatus, puoselejo parką, kuris XIX a. pabaigoje jau buvo visiškai suformuotas. Parkas unikalūs savo tvenkinio sistema, kurią sudarė 15 salų, daugybę įlankelių, pusiasalių, salelių, pratakų ir griovielių. Visos salos ir salelės buvo sujungtos lieptais ir tilteliais.

Paskutinis šio dvaro šeimininkas **Mykolas Bazenskis** su šeima iš Lietuvos pasitraukė 1941 metais, gelbėdamasis nuo bolševikų represijų. Apsigyveno Lenkijoje. Mirė Gniezno mieste. Ten šiuo metu tebegyvena jo sūnus **Adomas Bazenskis**. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, jis dvarą su parku padovanojo muziejui ir valstybei.

Paskutinis šeimininkas

Prieškariu dvarą valdęs, **Mykolas Bazenskis** buvo visa-

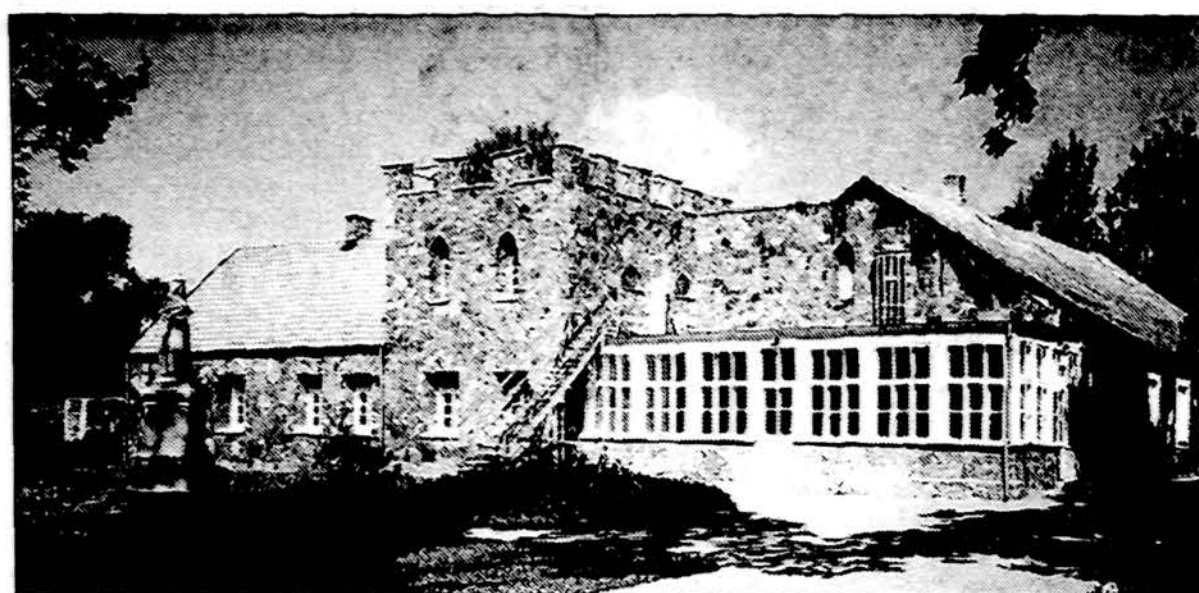
pusiškai išsilavinęs aristokratas. Idomus, bet daugelio užmirštas faktas, kad būtent Burbiškio dvare pirmą kartą Lietuvoje, dar caro priespaudos metais, buvo pastatyti paminklai poetui **Adamui Mickievičiui** (1911 m.) ir **Vytautui Didžiajam** (1912 m.). Šių paminklų bei Šv. Dievo Motinos ir centrinio tilto liūtų skulptūrų autorius — talentingas skulptorius **Kazimieras Ulenskis**. Jo darbai taip pat puošia Panevėžio katedrą bei Naujamiesčio kapines. **K. Ulenskis** skulptūrą studijavo Varšuvos ir Krokuvos dailės akademijose. Pirmojo pasaulinio karo metu žuvo nuo sprogusio sviedinio skeveldros.

Dvare lankydavosi tuometinis Lietuvos Banko valdytojas **Vladas Jurgutis**, grafai **Karpiai** ir **Komarai**, kiti garsūs žmonės. Čia dažnai svečiuodavosi ir žymus lenkų poetas, rašytojas ir feljetonistas bei kultūros švietėjas **Kornelijus Makušinskis** (buvo vedęs **M. Bazenskio** seserį). Jis yra parašęs knygą „Daina apie tėvynę“, kurioje keli puslapiai skirti ir Burbiškiui.

Dvaras buvo atviras ir plačiai krašto visuomenei. Nepriklausomos Lietuvos laikais prie Vytauto Didžiojo paminklo buvo švenčiamos tautos šventės. Yra išlikę tokių iškilnių nuotraukų, jose — **Mykolas Bazenskis** drauge su apylinkės ukinininkais.

E. Prasevičius iš vietinių gyventojų surinko apie dvaro šeiminką įvairiausių istorijų. Atsiliepiami palankūs. Apylinkių valstiečiams darė didžiulį išpuolį dvare puoselejamam groziui, tad ir patys stengėsi puošti savo sodybas. Po karo, kai be šeiminkų likęs dvaras buvo siaubiamas svieto perėjūnų, daugelis parvėžė iš parko į savo darželius retų krūmų, medelių, dar ir dabar senosiose sodybose jų galima aptikti.

M. Bazenskis labai mėgo rozes, jų parsisiusdavo iš Odesos, garsaus Rotės medelyno. Dievino gamtą, buvo romantiškas. Pasakojama, kaip vieno pokylio įkaršty tarnas pranešė ponui, kad susirgo viena gulbių, plaukiojusių dvaro tvenkinyje. Ponas nedvejodamas palikęs svečius ir kuo skubiausiai automobiliu išlankinęs gulbę į Kauną, veterinarijos klinika. Labai mėgdavęs

Atstatomas Burbiškių dvaro centrinių rūmų svečių korpusas. I. Vitkauskienės nuotrauka.

klausytis lakštingalų, todėl nepakęsdavęs savo valdosa katinų, bijodamas, kad tie giesmininkai neišpajautų. Mėgęs keliauti, buvo aplankęs daugelį Europos valstybių. Sykiu susiruošė į Ameriką. Po ilgos kelionės išlipė į krantą, o ten bausis šurmuly, triukšmas, žmonių knibždėlynas. Sėdė į karietą ir patraukė iš koto viešbučio. Kelis apvažiavo, bet laisvų vietų nerado. Tuomet vežikas pasiūlė pernaktuoti jo namuose. Nuvykęs pas vežėją, mato: namas didžiulis, ištaigingai įrengtas. Kitą rytą paprašęs tučiuojau vežti atgal į uostą, sėdęs į pirmą pasitaikiusį laivą ir parplaukęs į Europą. Nepatikusi jam ta Amerika, supykė matydamas, kad ten vežikas gyvena geriau nei jis, dvarininkas, Burbiškyje.

Sovietmečio užkeikimas

Sovietmečiu centriniame dvaro pastate gyveno 15 šeimų, kiti buvo paversti kolchozo gyvulių tvartais. Ilgainiui daugelis pastatų buvo nugriauta, nusiaubta. Parkas pavirto neįžengiamais užpelkėjusiais brūzgynais. Lyg toje pasakoj apie užkeiktą dvarą. Nežinia, kiek tas užkeikimas būtų tęsėsis (daug kur Lietuvoje jis tebesitęsia ir iki šiol), jei Radviškioje nebūtų pradėjęs dirbti paminklosaugininkas istorikas, tikras kultūros pasišventėlis **E. Prasevičius**. Jis ėmė organizuoti talkas, kirsti parką priežiūrus krūmus, valyti teritoriją. Daug padėjo aplinkinių mokyklų — **Dambavos**, **Šeduvos**, **Radviškio** ir net **Panevėžio** mokiniai. Buvo išvalyti ir tvenkiniai. Į jų salas ir saleles su jokia technika neįvažiuoti — teko rankomis sunėsti tonas smėlio, žvyro, juodžemio. Rankomis buvo išpilta 4 kilometrų takų, kurių išsidėstymas atkurtas pagal išlikusias nuotraukas. Kaip ir gėlynų, lieptų, tiltelių. Iš dvylikos tiltų buvo belikęs vienas, šiuo metu beveik visi atstatyti. Pradėjus tvarkyti pastatų aplinką, paaiškėjo, jog visa teritorija skendi po storu visokio mėslo ir šiukšlių sluoksniu. Teko nukasti, sustumdyti buldozeriu ir išvežti. Tos sovietmečio „išalio“ liekanos ir dabar tai vienur, tai kitur vertėsi iš po žemių. Buvo nugriauta ir sovietmečio „architektūra“ — įvairiausios medinės pašlės, daržinės, gyventojų tvartukai.

Dvaro ansamblui drauge su skulptūromis priklauso 16 statinių. Daugumos būklė buvo apgailėtina. Teko atstatyti centrinių dvaro rūmų svečių korpusą, ledainę, restauruoti vaikų namelį ir tarnų pastatėlį. Prieš trejus metus **E. Prasevičius** pasikvietė į dvarą talentingiausią rajono gėlininką — šeduvietį **Feliksą Malčiauską**, drauge su juo atkūrė nuostabių gėlynus.

E. Prasevičius, vardinamas darbus, kurie buvo padaryti, vaduojant dvarą iš sovietmečio „užkeikimo“, pabrėžė, jog nebūtų tiek padarę, jei būtų paisę biurokratinę malonėlių, laukę, ką nuspręš įvairios komisijos, kurios dažniausiai tik susiginėja ir visai paralyžuoja bet kokią veiklą. Daugybė darbų buvo atlikta savo galva, išmanymu ir iniciatyva. Šiandienos akimis bandant įvertinti visa, kas atlikta Burbiškio dvare, atrodytų, jog čia išleista keliolika milijonų litų, tačiau iš tikrųjų apsieita su kukliais ištekliais.

Dvaras šiandien ir rytoj

Atgaivintas dvaras pritaikomas kultūros ir turizmo reikmėms. Centrinių rūmų svečių korpusas jau įrengtas nedidelis viešbutėlis, verandoje — senų nuotraukų ekspozicija. Kitose patalpose veiks senų baldų, paveikslų, visko, kas susiję su dvarų kultūros palikimu, ekspozicijos. Ūkiniuose pastatuose tikimasi vėl laikyti žirgus. Buvusioje ledainėje artimiausiu metu bus įrengta kavinė, pokylių salė.

Jau ir dabar vasarą Burbiškio dvare kasdien sutiksi lankytojų — per metus jų sulaukiama per 70,000. Atvyksta ne tik ekskursijos, bet ir vestuvinių, kurie filmuojasi gra-

žioje dvaro aplinkoje. Kas antrą šeštadienį čia vyksta koncertai, poezijos vakarai, susitikimai su žymiais menininkais. Suvažiuoja žiurovų ne tik iš Šeduvos, Radviškio, bet ir tolimesnių — Šiaulių ir Panevėžio miestų. Apsilankę Burbiškyje, daugelis dar užsuka ir į Kleboniškius — už kelių kilometrų nuo Burbiškio, pavaižius link Šeduvos, įkurtą kaimo kultūros muziejų. Šio muziejaus, įkurto 1990 m. taip pat **E. Prasevičiaus** rūpesčiu, kompleksą sudaro 17 senovinių, daugiausia XIX a. pabalgos pastatų bei vejinis malūnas. Kiekvienoje troboje ir klėtyje įkurdintos be galo įdomios senų indų, įrankių, prietaisų, buities rakandų, kuliųjų motorų, senų traktorių, žemės ūkio padargų kolekcijos. Šiuos eksponatus **E. Prasevičius** surinko per pastaruosius keliolika metų Radviškio, Pakruojo ir kitų aplinkinių rajonų senosiose kaimo sodybose. Kleboniškių kaime vasarą taip pat gyva — ne tik eskursijos lankosi, bet kas antrą sekmadienio popietę vyksta Klojimų teatrų spektakliai, kiti renginiai.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

IŠKILMINGAI PAMINĖTOS DVI SVARBIOS SUKAKTYS

Klaipėdos krašto atvadavimui 78-rių ir Kruviniojo 1991 m. Sausio 13 d., sekmadienio Vilniuje dešimties metų sukaitys praėjusį savaitgalį buvo iškilmingai paminėtos **Detrito lietuvių telkinys**. Šeštadienį, sausio 13 d., abi sukaitys buvo paminėtos „Lietuviškų melodijų“, o sekmadienį, sausio 14 d., „Lietuviško balso“ radijo programose.

Sekmadienį, sausio 14 d., minėjimas pradėtas iškilmingomis šv. Mišiomis šv. Antano parapijos bažnyčioje. Mišias užprašė šauliai, ramovėnai ir birutietės. Mišias aukojo ir atitinkamą pamokslą pasakė **LŠSI** vyriausias kapelionas **kleb. kun. Alfonsas Babonas**. Organizacijos dalyvavo su savo veliaiomis, kurių eisenai bažnyčion vadovavo „Svyturio“ jūrų šaulių vadas **Mykolas Abarius**. Mišių skaitinius skaitė **Bronius Valiukėnas**. Aukojimui aukas nešė **Onutė Abarienė** ir **Regina Juškaitė-Švobienė**. Mišių metu įspūdingai skambėjo parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio. Ypač solo „Tau dėkinga Lietuva“, muz. St. Slizio ir „Malda“, muz. Hutter, giedoją pats muz. Slizys, pritariant moterų chorui.

Po Mišių parapijos salėje susirinko gražus būrys žmonių. Minėjimą pradėjo **Ramovėnų Detrito skyriaus pirmininkas Mykolas Abarius**. Invokaciją sukalbėjo kleb. kun. **Alfonsas Babonas**. Buvo prisiminti ir pagerbti Klaipėdos vadavimo kovose žuvusieji, o taip pat ir mirusieji savanoriai (jų tarpe **LŠSI** garbės šaulys, buvęs

Stasio Butkaus šaulių kuopos pirmininkas a.a. **Vincas Tamošiūnas**). Žvakių, kaip šviesos ir laisvės simbolių, uždegė pagerbiant žuvusius **Klaipėdos vadavime**, pakviestas vyr. kapelionas **kun. Alfonsas Babonas**. 1991 m. Vilniuje Sausio 13-ąją žuvusius, antrąją žvakę uždegė pakviesta neseniai iš Lietuvos atvykusi **Zita Skuciėnė**.

Šaulių pasizymėjimo ženklas ir žymenys už nuopelnus Šaulių sąjungai buvo įteikti **Algiiui Macioniui** ir **Danutei Petronienėi**.

Mykolas Abarius perskaitė garbės šaulio Stasio Ignatavičiaus prisiminimus „Sausio 13-osios dienos žudynės“. Jis Aukščiausios Tarybos rūmų sargyboje išbuvo du mėnesius. Paskui **M. Abarius** išvardino visų prieš dešimt metų Vilniuje žuvusiųjų vardus: **Loreta Asanavičiūtė**, 23 m.; **Virgilas Druskis**, 21 m.; **Darius Gerbutavičius**, 17 m.; **Rolandas Jankauskas**, 22 m.; **Rimantas Juknevičius**, 24 m.; **Alvydas Kanapinskas**, 38 m.; **Algimantas Kavoliukas**, 51 m.; **Vidas Maciulevičius**, 24 m.; **Titas Masiulis**, 28 m.; **Alvydas Matulka**, 30 m.; **Apolinaras Povilaitis**, 54 m.; **Ignas Šimulionis**, 17 m.; ir **Vytautas Vaitkus**, 47 m. Jų tarpe ir du 17 m. amžiaus šauliai.

Detroitas gali didžiulius, nes vienu metu turėjo net 7 Klaipėdos krašto vaduotojų. Visi jau iškeliauvę amžinybėn: **Alfonsas Ziedas**, **Juozas Augaitis**, **Vincas Tamošiūnas**, **Bronius Tatarūnas**, **Kazimieras Špakauskas**, **Petras Blūdžius** ir **Stasys Šimulionas**. Klaipė-

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamie stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Medicinos įstaigai Wheeling, IL, reikalingas masažistas.
Privalo turėti Amerikoje išduotą leidimą. Skambinti tel. 847-392-8080.

Reikalingi taksi vairuotojai. Pats apmokau. Skambinti tel. 847-774-6643.

Atliekame visus stalius ir smulkaus remonto darbus.
Aukšta darbų kokybė, didelė praktika JAV. Tikrai žemos darbų kainos. Tel. 773-254-0759, mob. 847-525-9275, Žilvinas.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 586-5959
HOME (708) 425-7180
MOBIL. (773) 590-8205

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patamavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodu namus
• Pensininkams nuolaida

A newly formed Community Bank located in the southwestern suburbs is offering excellent career opportunities for part time Account Executives. These positions require prior New Accts. and Teller experience. If you desire to be a part of a company with great benefits and a team-oriented approach call or send resume to: **Community Bank of Lemont**
1237 State St.
Lemont, IL 60439
630-257-1900

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS. H. DECKYS TEL. 773-585-6624

Tai - Jūsų laikraštis

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

dietė **Janina Rakickienė** deklamavo nežinomo autoriaus eilės „Lietuva“. Visi buvo pagerbti susikaupimu ir tylos minute.

Žurnalistas Stasys Garliauskas kalbėjo apie Klaipėdos kraštą kaip kultūrinį, ekonominį ir strateginį centrą. Klaipėdos vadavime sukilėlių vadovybės paskelbta deklaracija, kad Mažoji Lietuva įsijungia į Nepriklausomos Lietuvos valstybę. Pirmąjį pasaulinį karą laimėjusių sąjungininkų buvo pripažinta teisėtu aktu.

Mažoji Lietuva apima ne vien Klaipėdos krašto teritoriją dešiniajame, bet ir kairiajame Nemuno upės krante iki Prieglaupės upės, įtekantios į Aistmarės per Karaliaučiaus miestą. Tai liudija vietovės — **Karaliaučius**, **Tilžė**, **Ragainė**, **Gumbinė**, **Stalupėnai**, **Tolminai**, **Labguva**, **Bitėnai**, **Rambynas**. Taip pat ir žymios pavardės — **Vydūnas**, **Martynas Jankus**, **Mažvydas**, **Donekaitis**, **Brakas**, **Jagomastas** ir kt. Paminėjo Mažosios Lietuvos tautinę šventovę **Rambyną** ir juo daug metų besirūpinusį **Martyną Janką**.

Tilžė yra vienas didžiausių Mažosios Lietuvos kultūrinių centrų. Ji vienu metu buvo laikoma Mažosios Lietuvos sostine. Spaudos draudimo metu Tilžėje veikė **Jagomasto** spaustuvė, kuri spausdino įvairias knygas. Jagomastai, rusams užėmus Lietuvą, emigravo į Vilnių ir ten buvo įsteigę savo spaustuvę, bet vokiečių okupacijos metais nacių buvo sušaudyti. Tilžėje buvo sudaryta **Napoleono** ir **Rusijos** caro taikos sutartis.

Paminėta **Nida** ir **Kuršių Marijos**, kurios žvejams buvo pragyvenimo šaltinis. Mažosios Lietuvos lietuviai spaudos darbą pradėjo anksčiau negu Didžioji Lietuva. **Kristijonas Donelaitis** parašė knygą „Metai“. Mažoji Lietuva yra pirmosios lietuviškos knygos tėvynė. Tilžėje buvo spausdinama **Basanavičiaus „Aušra“**, daug knygų ir kitų leidinių, kuriuos knygnešiai spaudos draudimo metais slapta gabendavo į Lietuvą.

Karaliaučiaus rusų okupatoje srityje yra įsikūrę apie 20 tūkstančių lietuvių. Jie kuria savo lietuviškas mokykles, kurias remia ir mūsų tarpe esantieji nuosirdūs asmenys. Baigdamas, žurnalistas **S.**

Garliauskas prisiminė Sausio 13-osios dienos Lietuvos laisvės gynėjų šiais žodžiais: „Per audras ir vėjus Baltijos keliu tauta atėjo laisvę apginti, kai tankai šliaužė laisvę naikinti, minios su daina ir ryžtu atėjo laisvę ginti. Ant grindinio kraujas tryško šventosios aukos žiedais“.

Rengėjų vardu, **Eugenija Bulotienė** ir **Regina Juškaitė-Švobienė** prisegė gvazdikus **kun. Alfonsui Babonui**, žurnalistui **Stasiui Garliauskui** ir muz. **Stasiui Sliziui**.

Meninėje dalyje buvo visų dalyvių bendras dainavimas, vadovaujant muz. **Stasiui Sliziui**. Buvo dainuota kelios patriotiškos dainos.

Mykolas Abarius rengėjų vardu pareiškė padėką **kun. Alfonsui Babonui** už šv. Mišias, pamokslą ir invokaciją muz. **Stasiui Sliziui** ir chorui, vėliau tarnybai, žurnalistui **Stasiui Garliauskui** už paskaitą, sesėms šaulėms už vaišės, bei visiems prisidėjusiems prie minėjimo rengimo ir jame dalyvavusiems. Minėjimas buvo baigtas visiems sugiedojus **Tautos himną**.

Po minėjimo vyko pabėdavimas. Minėjimą ruošė **Ramovėnai**, **Stasio Butkaus** ir „Svyturio“ jūrų šaulių kuopos, ir **Detroito** birutietės.

Regina Juškaitė Švobienė

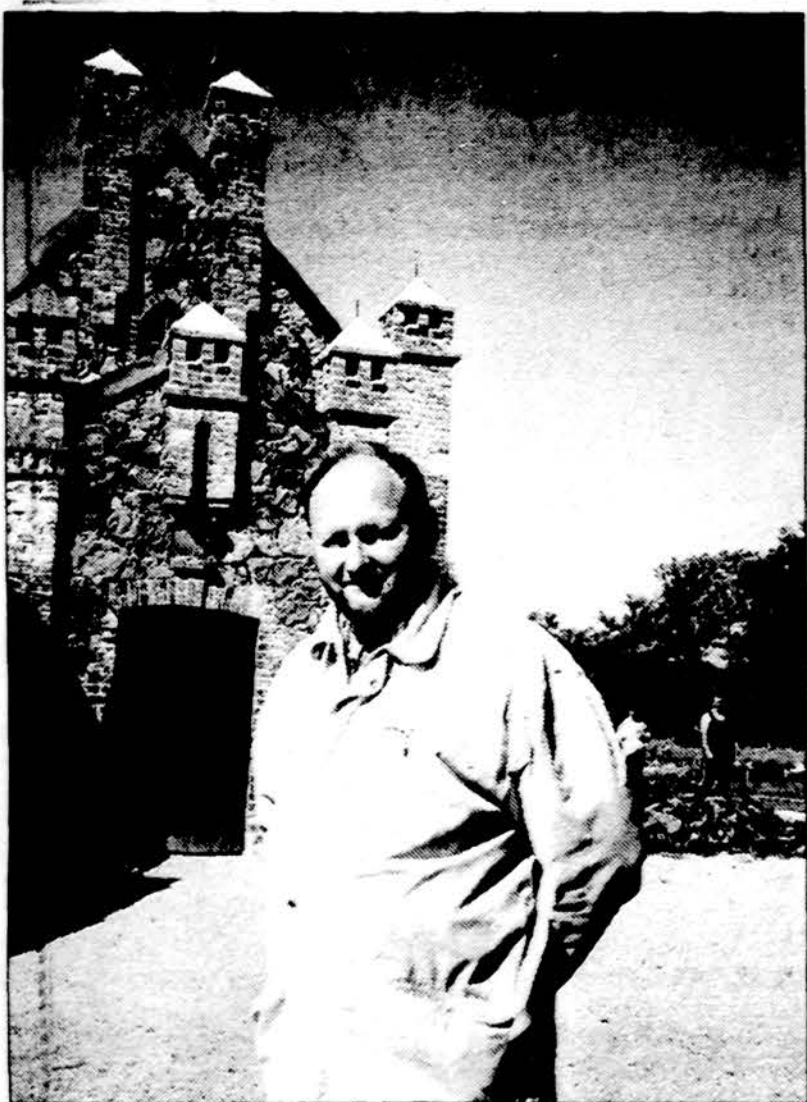
KVIETIMAS Į POLITINĮ POBŪVĮ

Oakland County Lincoln dienos 112-asis banketas vyks šeštadienį, vasario 10 dieną, **San Marino klubo** patalpose, 1685 East Big Beaver, Troy, Michigan. Pradžią 6:30 v.v. Norintieji dalyvauti prašomi kreiptis į **Joną Urboną** tel. 248-435-0209. Pagrindinis kalbėtojas **JAV Nebraskos senatorius Charles Hagel** ir **Oakland County** pirmininkas **Brooks Patterson**.

MYKOLO ABARIAUS PAGERBIMAS

Visuomenininko **Šaulių sąjungos** išeivijoje vado **Mykolo Abariaus** pagerbimas jo 75 metų sukaitys proga vyks sekmadienį, sausio 21 d., 12 val. Ruošia šv. Antano parapija savo patalpose.

Im

Burbiškio dvaro atkūrėjas Egidijus Prasevičius.

TARP MŪSŲ KALBANT

ATĖJO NAKTIS

Vladas Vijeikis gimė Char-kove, Ukrainoje. Užaugo Lietuvoje. Gyveno Panevėžyje, Kaune ir Marijampolėje. Sovietinių „išvauduotojų“ vežamas, 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Paskui gyveno Prancūzijoje (studijavo) ir Brazilijoje. 1948 m. atvyko į JAV. Mirė 2000 m. gruodžio 23 d. Čikagoje.

Vieną dieną (tai buvo 2000 m. balandžio mėn.), besikalbant apie jo darbų parodos rengimą, atgijo senesnių laikų prisiminimai. Pameniu, Vladas šyptelėjęs pasakė: „Dievulėliau, kiek anais laikais buvo veiklos ir veiklės“. Taip buvo — kas dabar besuskaiciuos jo atliktus darbus ir darbelius. Jis buvo daugeliu atvejų nepa-keičiamas žmogus. Tai tikras „Barbė devynderbė“ pačia ge-riausia tų žodžių prasme. VI. Vijeikio giliausiai įmintos pėdos liko Lietuvių skautų są-jungos veikloje. Ne mažiau jis reikiškesi žodžiu, raštu ir to raš-to spausdinimu. Placiai reiškėsi dailės, gyvojo žodžio, spaudos darbuose. Neužmirš-tama jo meilė Lietuvai, sugė-bijimas juoktis ir juokinti ki-tus.

1948-1950 m. jis buvo Čika-goje veikiančio „Margučio“ ra-dijo laidos pranešėjas. Jo su-manymu buvo įsteigta sekma-dieninė lituanistinė mokykla. Pamokų pagrindą sudarė tė-vynės pažinimas. VI. Vijeikis vienos pamokos metu viltingai kalbėjo: „Ateis laikas, kada mes“ vėl galėsime plaukti ir laisvą Lietuvą. Mūsų laivas sustos Lietuvos uoste Klaipė-doje ir mus pasitiks lietuviška vėliava, o valdininkai dėvės kepurės, kuriose bus Lietuvos valstybės ženklas — Vytis“. Jo žodžiai išsipildė. Tik dabar ne-be laivais, bet lektuvais ke-liaujame į Lietuvą, o lektuvai nusileidžia Vilniaus oro uoste. VI. Vijeikis taigai spėjo porą savačių paviešėti Lietuvoje. Jis džiaugėsi viešnage ir atgi-musia Lietuva.

Ne vienas prisimena prieš pusšimtį metų veikusią „Mar-gučio“ radijo sekmadieninę li-tuanistinę mokyklą. Gerai pri-simena ir jos vedėją VI. Vi-eikį. Prieš porą metų, VI. Vi-eikiui prirėkus teisinio pata-

rimo, teko kreiptis į lietuvių ad-vokatą. Paskambinęs telefonu, pasakė savo vardą ir pavardę. Atsiliepdamas advokatas tarė: „Aš jus iš balso pažinau. Aš kadaise buvau jūsų vedamos radijo lituanistinės mokyklos mokinys“.

VI. Vijeikis buvo vienas tų, kuris Sao Paulo, Brazilijoje, įsteigė ir redagavo laikraštį „Mūsų Lietuva“. Gyvendamas Čikagoje, įkūrė „Vi Vi“ spaus-tuvę ir leidyklą „Tėviškės“ vardu. Leido ir redagavo vai-kams laikraštėlį „Tėviškė“. Visą dešimtmetį išbuvo liau, kiek anais laikais buvo veiklos ir veiklės“. Taip buvo — kas dabar besuskaiciuos jo atliktus darbus ir darbelius.

Nedaug kas mūsų moka juo-kauti. O VI. Vijeikis sugebėjo juoktis ir kitus prajuokinti. Jo parašytoje ir išleistoje knygoje „Geriau juoktis negu verk-ti“ yra toks autoriaus paaiškini-mas: „Ši knygelė pavadinta „Geriau juoktis negu verk-ti“.

Bet galima kartu ir verk-ti ir juoktis.

1808 metais pas daktarą at-silankė labai liūdnas žmogus.

— Daktare, aš nekenčiu viso pasaulio. Negaliu niekur rasti bent krislelio laimės. Aš nebe-noriu gyventi. Jeigu jūs man nepadedsite, aš nusizudysiu.

— Nenusimink, Tau reikia juoktis.

— Ką aš turiu daryti?

Šiuo laiku mieste vieši cir-kas. Ten pasirodo labai garsus klounas Grimaldi. Nueik ir jis tave prajuokins.

— Bet, daktare, aš esu Gri-maldi“

Neužmirštas liko feljetono „Kestutis ir Birutė“ skaitytas „Margučio“ radijo laidoje. VI. Vijeikis, perskaitęs feljetoną, pasakė, jog vienas neblaivaus stovio, patriotiškai nusiteikęs tautietis vos neišvanojo kailio už jo istorinių faktų, tariamą patikslinimą šiame feljetone. Mudviems besikalbant, kilo mintis paskelbti feljetono kon-kursą. Nedelsiant paskelbtas konkursas susilaukė puikiau-sio pasisekimo.

Vladui Vijeikiui mirus, lietu-viai skautai atsivieškino dai-siną: „Ateina naktis, saulė nusi-leido...“

Labos nakties, mielasai. Te-

v.s. Vladas Vijeikis, 1967-1969 metų kadencijoje buvęs LSS Skautų Bro-lijos Vyriausias skautininkas, stebi skautų užsiėmimus Rako stovykloje.

ŠVĖSTI KALĖDAS KASDIEN

Girdime linkėjimą, kad Ka-lėdas švęstume ne tik tą vieną dieną, bet išties visus metus. Tas pasakymas nesurištas su do-vanų pirkimu, sausainių kepi-mu ar namų puošimu, bet dvasine prasme.

Mėnesį prieš Kalėdas teko paskubomis grįžti iš Lietuvos ir brolio Rimo laidotuves. Lietu-voje buvome su bendradarbe Rita Vencloviene nuo liepos 12 dienos, dirbome dviejuose ap-leistų vaikų centruose Vilniu-je. Dabar, kai nenumatyti gy-venimo įvykiai jau praeytie, norisi kaip nors, bent ant po-pieriaus, pereitų metų nuotrū-pas sudėlioti.

Pradėjau metus, turėdama daug reikalų su ortopedais — gydytojais. Ruošiausi pen-tis mėnesius saugyslės operacijai, kuri įvyko 2000 m. vasario mėnesį. Gydytojai tiki-no operacijos sėkmingumą, bet skausmas ir ilgas gydymas fizine terapija mane nustebi-no. Mintis, kad negaliu ilgai iš-ilsėti, nes turiu ruoštis dar-bams su aplaisiais vaikais Lietuvoje, gal ir greitino giji-mą. Kai pasakiau gydytojui, kad liepos 11 dieną išvykstu į

— „Vaiko vartai į mokslo“ bū-relio remiamų vaikų centrų reikalais buvome nuvykę į Rumbonį, kur darbuojasi mums gerai pažįstama seselė Aušrelė. Vyko į Kazlų Rū-dą, prie Marijampolės, į Obe-lius, prie Rokiškio, ir jau liku-si viena, Rita. Dar nuvyko į Naująją Akmenę, kurios vaikų centras labai prašė mūsų pa-ramos.

Po rugsėjo 1 d. mūsų darbai prasidėjo „Vilties angelo“ ir „Visų Šventųjų“ centruose, Vilniuje. Ten dirbome penktas dienas savaitėje, o kartais net ir šeštadieniais. Šalia darbo, buvo dar ir mūsų buitiniai, kasdieniniai reikalai. Laiko vis pritrūkdavome, nes rytais ruošėme detalius planus die-nos darbams su vaikais. „Cha-rakterio ugdymo“ programos metmenis atsivežėme iš na-mų, bet daug ką turėjome keisti, perdirbti, suprastinti, suletinti, kad atitiktų mūsų dviejų vaikų centrų porei-kiams. „Vilties angelo“ centre, prie Carito, kuriam vadovauja ses. Jolita Matulaitė, ir ku-riame yra 25 vaikai, 4-14 me-tų, didelių sunkumų nepaty-rėme, nes vaikai jau turėjo savo išdirbtas programas, nors ten taip pat pasitaikyd-vo atrasti labai nelaimingų vaikelių, kurie ateidavo į cen-trą iš problematinių namų — mažamečiai buvo alkoholi-kų tėvų skriaudžiami, nevalge.

Pažinus iš artiau „Visų Šventųjų“ centro vaikus, suzi-nojus jų šeimų istorijas, nesi-stebėjome, kad vaikai buvo egocentriški, piktai, mušeikos, besikeikiantys. Nors ir su vi-somis šiomis ypatybėmis, no-rėjosi tokių vaikų apkabinti ir pasakyti, kad tau su manim bus saugu, kad aš, nors ir sve-tima „teta“, tave besąlyginiai myliu. Įdomu, kad laikui bė-gant, pradėjau išskaityti jų patirtas nuoskaudas namuose iš jų liūdnu akių, kartais iš melynės ant išblykusio veide-liaus. Neturėjome teisės ar pa-reigos kažkam raportuoti ar skųstis šių vaikelių buitimi, tą turėjo atlikti centrų koordi-natoriai ar direktoriai. Mes

galėjome juos mylėti ir per išgytą pasitikėjimą bandyti jiems perduoti vertybes, ku-rios gal padarys jų ateities gy-venime šioji tokį skirtumą.

Aišku, po dienos darbo grįz-davome namo išsisėmusios ir pervargusios. Prisipildyti jė-gų rytojui, užsukdavome į va-karines Mišias Šv. Kazimiero bažnyčioje, ar nueidavome į gerą koncertą, baletą, ar ope-rą. Tai būdavo mums geriausi vaistai, kad, sukaupe jėgas, galėtume kitą dieną vėl ban-dyti ką nors gera vaikams duoti.

Kaip pradžioje minėjau, dėl brolio netikėtos mirties turė-jau savo darbą su vaikais ap-leisti ir grįžti namo. Gaila bu-vo palikti Rita vieną su dvigu-bu krūviu, nes turėjome dar visą mėnesį iki grįžimo. Turiu prisipažinti ir pagirti savo bendradarbę, kad ji turėjo daugiau energijos ir jėgų už mane.

Per Kalėdų šventes jaučiausi labai apdovanota. Prieš ma-no akis gulėjo dvi krūvelės laiškų. Tai laiškai iš mūsų su-tiktų vaikų. Jie juos parašė, dar Rita su jais bebūnant. Ji laiškų atsiuntė man. Atme-nu, kai tarp įvairių vertybių skiepijimo, mokėme vaikus ir laiškų rašyti. Tai buvo dalis „draugiškumo“ temos. Beveik visi nebuvo savo gyvenime laiškų parašę.

Pradėu skaityti: „Noriu, kad greičiau atvažiuotum“, sa-ko Denisas. Penkiametė Na-dia, kurios girtutelis tėvas va-kare ateidavo jos pasiimti iš centro, kuri, tėvui laiku ne-pasirodžius, labai susirūpi-nė, nupiešė daugiaaukštį namą ir prie jo padėjo įvai-riaspalvių saldainių. Gal čia tie, kuriuos vis surasdavau savo kišenėje? „Teta Aldona, aš tave labai myliu, noriu, kad tu vėl atvažiuotum. Pamiršau tau padėkoti už kalkuliato-rių“. Įstringa žodis „padėkoti“.

„Buvo sunkus kelias į manda-gumo sąvoką ir į jos igyven-dinimą. „Ačiū“, „prašau“, „at-siprašau“, „dovanok“, „užjau-čiu“, tai tik žodžiai, kurie anksčiau nebuvo naudojami. Gal ir užsiliks kai kas šiuose vaikuose? „Linkiu turėti džipą ir atvažiuoti“, sako aštuon-metis Leonas. „Gruodžio 7 d. bus mano gimtadienis, atva-žiuok. Aš tave myliu“, sako dvylikametė Nina. Dažnai ji praleidinėja pamokas, nes bū-dama pati vyriausia iš šešių vaikų šeimoje, turi prižiūrėti mažąjį, 4 mėnesių broliuką, kai girtas tėvas praskelia mo-tinai galvą ir ją reikia vežti į ligoninę, arba kai motina bū-na per daug girta, kad prižiū-rėtų ir pamaitintų savo kūdi-kį. Kelis kartus ji ir sesuo Olė prašė nupirkti pienelio kūdi-kiui, nes dažnai jis neturi ką valgyti. „Man labai gaila, kad išvažiuavai, mes tavęs lau-kiame“ — Grafas. Prisimenu „Grafą“. Tokia buvo jo pravar-dė. Vieną dieną Grafas turėjo budėti virtuvėje ir plauti lekš-tes. Jis mane keikė pačiais „riebiausiais“ rusiškais zo-džiais, manydamas, kad nesu-prantau. Jis prie manęs prisi-glaudė ir pabučiavo, kai pas-kuotinį kartą apleidau šį cen-trą. „Ačiū už tai, kad esi gera“. Tai žodžiai paties didžiausio mušeikos. Nejaugi jis išsa-monino mandagumą ir geru-mą išreiškiančius žodžius? „Labai noriu, kad būtum su mumis“, žodžiai Olės, Ninos sesutės. Vyresniosios dvi mer-gaitės prašėsi priimančios į glo-bos namus, kad nereikėtų su tėvais gyventi. Laikau devyn-metės Jūlytės laisvelį. Pame-nu, kai sekmadienį prieš man išvykstantį ji atsiėmė baltą, mažutį kalėdinį meškiuką su raudona Kalėdų senelio ke-pure ir man jį davė, sakydama: „Noriu, kad tu jį turėtum, man jo nereikia“. Žiūriu į Ju-

DRAUGAS, 2001 m. sausio 18 d., ketvirtadienis

5

lytę ir jos baltą meškiuką. Žinau, kaip šie vaikučiai verti-na minkštus, kimštus gyvu-liukus. Sakau jai: „Tu ji man palaikyk, kol kitą kartą pasi-matysime“, bet mergytė pa-purto galvutę ir neima. Šis meškiukas žiūri į mane nuo knygų lentynos, primena July-tę ir daug kitų.

Laiškelių krūva dar nesiba-gia, nors mano vaizduotėje ryškėja jų veidai, prašantys Vilties ir Meilės. Norisi tikėti,

kad kibirkstėlė gal ir juos pa-lietė. Brolio netektis ir jau pa-miltų vargšų vaikų Lietuvoje, paliko didelę tuštumą mano gyvenimo audinyje. Ją kuo nors reikės užpildyti.

Linkiu visiems švęsti Kalė-das daugiau negu vieną dieną, o Naujųjų metų kiekvienos dienos lapą pripildyti tik svarbiausiais gyvenime daly-kais.

Aldona Kamantienė

A.†A. JULIUS P. AUGUSTAITIS

Gyveno St. Petersburg Beach, FL, anksčiau Čika-goje Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 2001 m. sausio 15 d., 6 v.v. sulaukęs 43 m. Gi-mė Čikagoje.

Nuliūdę liko: vaikai Aras ir Laima, motina Petro-nėlė Bacevičiūtė, sesuo Dana Eddy su vyru Marcus, te-ta Elenutė Burlienė, teta Dana Petkūnienė su šeima ir kiti gimines.

Velionis pašarvotas penktadienį, sausio 19 d. nuo 3 iki 8 v.v. Brady Gill laidojimo namuose, 2929 W. 87th St., Evergreen Park, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 20 d. Iš laidoji-mo namų 9 v.v. velionis bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįs-tamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: vaikai, motina, sesuo, tetos su šeimo-mis.

Laidotuvių direktoriai: Donald M. Petkus. tel. 1-800-994-7600

A.†A. JULIUS AUGUSTAIČIUS

iškeliavus Amžinybėn, giliai užuojautą reiškiamė RŪTAI, ARIUI ir LAIMAI, ELENUTEI BURLIENEI, JUOZUI ir DANAI PETKŪNAMS bei visai šeimai ir artimiesiems.

Union Pier Lietuvių draugija

Rochesterio lietuvių radijo programos „Dainos Aidas“ pirmtakui

A.†A. HENRIKUI ŽEMELIUI

mirus, reiškiamė giliai užuojautą žmonai GERTRŪDAI, dukrai BENITAI ir sūnui MARTYNUI su šeima.

Rochesterio Lietuvių radijo klubas ir „Dainos Aido“ bendradarbiai

Dėdei, diplomuotam inžinieriui

A.†A. JUOZUI RASIUI

Amžinybėn iškeliavus, mielą tetą IRENĄ, mielus pusbrolius VYTĄ, TOMĄ su žmona BRIGITA ir jų dukreles SOFYTĘ ir ALISĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Irena Beinorytė

Paulius ir Rasa Ragai

Laura Ragaitė ir Albertas Valavičiai

Diplomuotam inžinieriui, architektui

A.†A. JUOZUI RASIUI

užbaigus žemišką kelionę, jo žmonai, mūsų mielai IRENAI, sūnams TOMUI ir VYTAUTUI bei jų šeimoms, svainei ALDONAI LIPSKIENEI, svainiui dr. LEONIDUI RAGUI ir visiems artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir liūdesiu dalinamės.

Birutė Podienė

Vanda Petkienė

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

Schedule subject to change without notice.

Scandinavian Airlines

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos, Lemont, IL, choro valdyba, dėkodama „Draugui“ už skelbimus, rengiant prieškalėdinį religinį koncertą, atsiuntė 100 dol. auką. Labai ačiū!

Rūpinamės neigiamaisiais Lietuvoje. Bet ar užtenkamai suprantame neigiamųjų poreikius mūsų pačių visuomenėje? Ar mūsų viešieji pastatai yra prieinami negalios paliestiems mūsų visuomenėje? Kas palengvina ir kas apsunkina mūsų vaikų bei suaugusių su negalia dalyvavimą lietuviškoje visuomenėje? Kas žino, apie draudimus ištikus negaliai? Šias temas svarstys Ni-jolė Maskaliūnienė, Vita Annarino ir Rūta Vaznelienė sekmadienį, sausio 21 d., Lietuvių dailės muziejuje po 11 val. Mūsų. Visus kviečia „Saulutė“. Bus kavutė.

Lietuvių fondas parėmė vienintelį užsienyje leidžiamą lietuvišką dienraštį „Draugą“ (2000.12.22), atsiųsdamas 5,000 dolerių paramą. Kartu su čekių atsiųstame laiške rašoma: „Suprasdami sunkias lietuvių išeivijos spaudos darbo sąlygas ir įvertindami jos reikšmę Lietuvių fondo augimui, siunčiame kalėdinę dovaną — 5,000 dol. čekį... Lin-kime geriausios sėkmės visuose Jūsų darbuose“. Savo ruožtu, ir „Draugas“ linki Lietuvių fondui geriausios sėkmės: augti įnašais, nariais ir dosnumu. Tariame širdingą ačiū už paramą!

Visada norėjote išmokyti šokti, tik nežinojote kur? Susidariusi grupei, Meno mokyklėlėje bus tęsiamos sportinių šokių pamokos. Priimami vaikai, ne jaunesni kaip 7 metų amžiaus. Pamokų pradžia — 7:05-7:50 val. Ketvirtadieniais vyksta sportinių-pramoginių šokių pamokos paaugliams. Priimami visi, norintys išmokyti šokti salės šokius: lėta ir Vienos valsa, tango, čia-čia, samba, swinga bei kitus šokius. Pamokų pradžia — 7 val. Antradieniais Meno mokyklėlėje priimami vaikai, norintys dainuoti. 5:30-6:15 val. — vaikai nuo 3 m. amžiaus, o nuo 6:15 iki 7 val. — ne jaunesni kaip 6 metų amžiaus. Registruojami, norintys išmokyti skambinti kanklėmis (instrumentus turime). Kanklių klasė atidarysime tik susidariusi ne mažiau kaip 4 moksleivių grupei. Meno mokyklėlėje Jaunimo centre, Čikagoje, šeštadieniais papildomai priimami moksleiviai į dailės klasę. Veikia dvi klasės — 1:20-2:05 val. p.p. ir 2:10-2:45 val.p.p., baletų klasė — 1:15-2 val.p.p., kanklių klasė — tuoj po lituanistinės mokyklos pamokų. Valandos pagal susitarimą. Dramos klasė — 1:15-2 val.p.p. Sportinių-salės šokių klasė (priimami tik nuo 7 metų amžiaus) — 2:10-2:55 val.p.p. Smulkesnė informacija tel. 630-690-4051.

Kun. dr. Arvydas Žygas sakė pamokslą savo primicijų šventėje, vykusioje sausio 13 d. Sv. Antano parapijoje, Cicero. Jono Kuprio nuotr.

Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygarda rengia Lietuvos prisiminimų pokylį, kuris vyks vasario 4 d., sekmadienį, 5 val.p.p. Martiniuke pokylį saleje. Šiame pokilyje bus pagerbta Stasė Vanagaite-Petersonienė, Pedagoginio li-tuanistikos instituto direktorė. Susidomėjimas šiuo renginiu visuomet yra didelis. Rengėjai kviečia iš anksto užsitikrinti vietą skambinant komiteto nariams Evelinai Ozelienėi tel. 773-254-7553 arba Algirdui Braziui tel. 708-361-5594.

Algimantas Barniškis gros šauniam linksmavakarije, kuri sausio 20 d., šeštadienį, rengia Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios lietuvių choras. Linksmavakaris vyks parapijos mokyklos saleje, 4420 S. Fairfield Ave, Brighton Parke. 6 val.v. — vakariene, baras, 7 val.v. — programa, dainos, šokiai. Choras kviečia ir laukia visų. Atvykite!

Ekumeninės pamaldos vyks sausio 21 d., sekmadienį, 3 val.p.p. Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje, Brighton Parke. Dalyvaus kun. Jonas Juozu-paitis iš Zions evangelikų liuteronų parapijos.

„Margučio II“ radijo valdyba sausio 16 dienos posėdyje nutarė surengti labdaros vakariene. Vakariene ir meninė programa vyks kovo 10 d., šeštadienį, Jaunimo centre. Bilietų bus galima įsigyti „Seklyčioje“.

Skelbimai

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.**

• **Algis Širvaitis & Associates ieško lietuvių, mokinio anglų ir lietuvių kalbas.** Pagaidejamam kompiuterio ir bendro įstaigos darbo supratimas. Kandidatę išmokyti atlikti teisinės asistentės pareigas. Valandos pagal susitarimą. Įprasti apdraudimai ir t.t. mūsų apmokami. **Skambinti tel. 216-692-1222 arba rašykite adv. Algiiui Širvaičiui, 880 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119.**

• **Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai** per Mazosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukko: \$100 — Dr. Mindaugas Vygantas. \$25 — Zigmąs Di-pinigitis; Gailė Janušonis; Dr. Ramūnas Kondratas. \$20 — J. L. Giedraitis; Algirdas ir Amanda Muliolis; Kestas ir Mirga Pažemėnas. \$15 — Juo-zas Kriaučiūnas; Stasys ir Elena Mickus. Dekojame visiems rėmėjams. „Karaliaučiaus Krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.

TRIJŲ PARODŲ ATIDARYMAS LEMONTE

Šį šeštadienį, sausio 20 d., 7:30 val.v. Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte, bus atidaro-ma ypatinga paroda — čia su savo darbais svečiuosis du jauri dailininkai iš Lietuvos, o taip pat vyks neseniai atrastų fotografijų parodos „Lietuva 1933-1940“ sutikimas.

Vaiva Senkutė — Lietuvos Dailės akademijos magistrante.

V. Senkutės darbai

Lietuvos Dailės akademijos magistrantė Vaiva Senkutė, tęsianti studijas dizaino specialybėje, parodoje eksponuos savo piešinius ir tapybos darbus. Dizainerės iš Vilniaus manymu, tokiu būdu jai, kaip Lietuvos Dailės akademijos studentei, atsiveria įdomi, nauja auditorija. Galbūt čia, Čikagoje, galėtų veikti pastovi ir reguliari Dailės akademijos studentų ir dėstytojų paroda?

Praėjusiais metais Vaiva dalyvavo studentų meno dieno-se, jų tema buvo „Materijos teorija“, Kanų „Tax Free World Exhibition“ plakatų konkurse, rugpjūčio mėnesį — konceptualių baldų ir idėjų parodoje „Buti naudingam“, o taip pat baldų ir interjero parodoje „Pieva“. Ji taip pat iliustravo „Egmont“ leidyklos išleistą knygutę vaikams „Stalėlis, avinėlis ir lazda“.

Pati dailininkė, pasakodama apie savo darbus, sako, jog savo darbuose ji parodo žmogaus būsenų kaitą. Tai ji daro per figūrą, veido profilį. Dailininkė taip pat parodo žmones, kuriuos gali matyti praeiviai gatvėje pro lango stiklą (beje, praeivių eskizavimas gatvėje — vienas mėgiamiausių jos pomėgių). Vaiva nukrypsta nuo anatominių taisyklių priedama iki visiškų abstrakcijų, taip pat pasiliekdama tik savo minčių veikėjo įvaizdį. V. Senkutės darbų temos: susitapatinimas, padrikos būsenos, „žmogus ir medis“ ir „už lan-gą“.

M. Vitkausko vitražai

Lietuvos Dailininkų sąjun-gos narys vitražininkas Min-daugas Vitkauskas praėjusiais metais šventė savo tris-dešimtmetį ir Lietuvos Dailės akademijos baigimo penkmetį.

Profesionalumo paslaptį vitražo mene ir dizaine M. Vitkauskas sėmėsi Vilniaus dai-lės akademijoje profesoriu Ka-zio Merkūno ir Kosto Satūno vadovaujamoje vitražo kated-roje.

Dar studijų metais, dėstyto-jams rekomendavęs, Mindaug-

gas gavo labai atsakingą užsa-kymą — sukurti vitražus Lie-tuvos prezidento poilsiauvietėje Nidoje. Tai buvo labai atsakin-gas ir išradinimo reika-laujantis darbas. Teko gerokai pasukti galvą, kad vitražai su-švistų visomis vaivorykštės spalvomis, panaudojant dirbtinį elektros lempų ir veidrodžių derinio apšvietimą. Šian-dien Nidoje prezidento poilsia-vietės pastatas ir restoranai — labiausiai lankomi užsienie-čių turistų.

Po sėkmingo darbo presiden-to poilsio namuose Mindaugas vykdė naujus užsakymus vy-riausybės poilsio namuose Juodkrantėje, „Jūrąs“ vy-riausybiniuose poilsio namuo-se Nidoje, Vilniaus senamies-čio kavinėse ir kt.

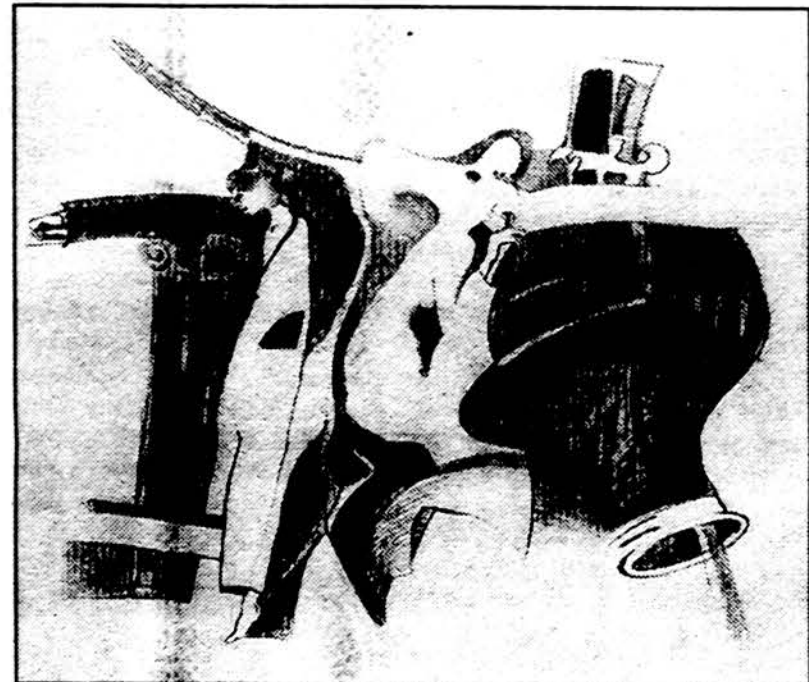
Kaip ir daugeliui Lietuvos vitražininkų, Mindaugui arti-mas ir bažnytinis menas. Jis sukūrė ir įgyvendino gana di-delių formatų spalvingus reli-ginius vitražus Vilniaus trem-tinių koplyčioje, Marijampolės vienuolyne, Sankt Peterburgo lietuvių katalikų bažnyčioje, Šventos Dvasios bažnyčioje Lenkijoje.

Bene įdomiausias ir didžiau-sias darbas buvo sukurtas įžy-miojo Lietuvos estrados dai-ninko Algio Frankonio vilose

Kanarų salose, kur autoriui teko gerą mėnesį paplūsti, įrengiant margaspalvius vit-ražus. Labai įspūdingą vitra-žą-skulptūrą Mindaugas su-kūrė ir padovanojo Pasaulinio specialiojo olimpinio judėjimo įkūrėjai E. Kennedy Shriver, organizacijai pažymint savo veiklos dvidešimtpenkmetį. Šis kūrinys puikuojasi Kenne-dy šeimos ir specialiojo olimpi-nio judėjimo muziejuje Va-singtone.

Dailininkas taip pat kuria ir didelės apimties, ir buitinius mažuosius vitražus tautine patriotine tematika su Lietu-vos didžiųjų kunigaikščių Gedimino, Mindaugo, Vytauto, Algirdo, Kęstučio portretais, Lietuvos herbų, Gedimino, Trakų pilių vaizdais. Jo buitiniai natūrmortai valgomie-siems, svečių kambariams — įmontuoti languose, duryse — ar pakabinami vitražiniais šviestuvais, švelniai sušildan-tys namų aplinką, suteikia dvasinio romumo — tokie kū-riniai puošia daugelio tau-tiečių ir kitataučių butus ne tik Lietuvoje, bet ir Ameriko-je.

Be šių dviejų dailininkų dar-bų, bus eksponuojama ir foto-grafijų paroda „Lietuva 1933-1940“. Jos autorius — Jonas Dvairiškis. Per parodos atida-rymą pasirodys lietuvių folklo-ro grupė „Deltė“.

Vaivos Senkutės piešiniai bus eksponuojami Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte.

Dailininko iš Lietuvos Mindaugo Vitkausko vitražas „Vilnius“.

R. PALUBINSKIENĖS DARBAI — ČIKAGOJE

Čikagos miesto centre (River North) veikia keliasdešimt meno galerijų. Jų tarpe — By-ron Roche Gallery, 750 N. Franklin St. Šių metų sausio 12 d. šioje galerijoje buvo atidaryta dailininkės Renatos Palubinskienės naujausių dar-bų paroda. Eksponuojamose darbuose (jie atlikti aliejiniais dažais ir padengti glazūra) do-minuoja alegoriškai išsakytos gyvenimo tiesos. Pardavimo kainos, bent mums, lietu-viams, nelabai įprastos. Pa-

vyzdžiui, triptiko „Adomas ir Ieva“ kaina — 18,000 dol. Žemiausia pardavimo kaina — 1,200 dol. 1999 m. toje pačioje galerijoje surengta dailininkės R. Palubinskienės paroda su-silaukė deramo pasisekimo. Visi darbai buvo išparduoti. Dabar dailininkė rengiasi š.m. lapkričio mėnesį vienoje Det-roito miesto meno galerijoje numatytai parodai.

R. Palubinskienė gimė, augo ir studijavo Kaune. Dirbo Kaune veikiančiame M. K.

Čiurlionio muziejuje. 1993 m. atvyko į JAV. Gyvena Gross Point Park, Michigan. Daili-ninkė mėgsta bendrauti su sa-vo tautieciais ir neatsisakyti surengti parodą cionykščiuose lietuvių telkiniuose. Pavyz-džiui Čikagos Čiurlionio meno galerijoje, arba Lietuvių dailės muziejuje Lemonte. Tačiau šiuo metu neturi tokiai paro-dai paruoštų darbų.

Siuo metu Byron Roche ga-lerijoje veikianči dailininkės R. Palubinskienės dailės dar-bų paroda tęsis iki vasario 16 p. ptr.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centre: prof. dr. Jonas Račkauskas ir mu-zikologė iš Vilniaus Laura Sarpalytė.

MUZIKOLOGĖS VIEŠNAGĖ LTSC

Turbūt kaip ir daugelis čia atvykusių lietuvių niekada ne-galvojau, kad teks lankytis Amerikoje, švęsti čia gimimo dieną, sutikti Naujus metus. Savo gyvenimą visada siejau su Lietuva, ir nebūčiau pa-tikėjusi, kad atsidursiu nuo jos taip toli. Tačiau bet koks patyrimas žmogų praturtina. Ir aš esu dėkinga likimui, nes per 4 mėnesius, viešėdama LTSC, daug ko išmokau.

Gimiau 1972 m. lapkričio 19 d. Nuo pat vaikystės, kiek sa-ve prisimenu, muzika darė di-delę įtaką mano gyvenimui. Tėtė turėjo didelę plokštelių kolekciją (didžioji jų dalis bu-vo atsivežta iš Maskvos, kur jis tuomet studijavo teise), ir aš sukdavau ir sukdavau jas nuo pradžios iki galo. Kartą mama, neištvėrusi mano at-kaklių prašymų mokytis muzi-kos, nuvedė mane į vaikų mu-zikos mokyklą. Tuomet man buvo 10 metų.

Kadangi buvau per „seną“ mokytis groti styginiu instru-mentu, liko viena galimybė — fortepijonas. Šį instrumentą studijavau visus 7 metus. Kar-tu mokiausi Vilniaus 16-oje vidurinėje mokykloje, kur bu-vo dėstoma sustiprinta vokie-čių kalba. Baigiant ją, teko pasirinkti — vokiečių kalbos studijos Vilniaus universitete ar muzika. Laimėjo pastaroji. Tačiau atlikę specialybę ma-nęs netraukė. Kuo toliau, tuo labiau mane ėmė dominti mu-zikos istorija, teorija, kritika.

1991 m. įstojau į Vilniaus J. Tallat-Kelpšos aukštesniąją muzikos mokyklą (dabar — konservatoriją), muzikologijos specialybę. Dar tebesimokyda-ma, parašiau savo pirmuosius kritinius straipsnius; vedžiau M. K. Čiurlionio vakarą A. Mickevičiaus bibliotekoje. Tuo metu susidomėjau monogra-fijų žanru, parašiau diplominį darbą apie muzikologą Joną Kazlauską, lietuviško muzikos instrumentų vadovėlio auto-rių, kadaise dėstusių J. Tallat-Kelpšos muzikos mokykloje.

1995 m. įstojau į Lietuvos Muzikos Akademiją, muziko-logijos specialybę. Pasirinkusi muzikos istorijos sritį, ilgai ieškojau savo temos. Pirmuose kursuose domėjaisi sinopsija, sinestezija, spalvų muzika. Tačiau mane vis labiau ėmė traukti lietuvių opera, jos isto-rija, o ypač — lietuvių operos dirigentai. Vėl grįžau prie mo-nografinio žanro — parašiau bakalaurą darbą apie operos dirigentą Mykolą Bukšą.

Šiuo metu baigiu magistro studijas ir rašau darbą apie du ryškius Lietuvos operos dirigentus — Rimą Geniušą ir Vytautą Marijošių, mano va-dovė yra doc. dr. Ona Narbu-tienė. Tuo tikslu atvykau į Či-kagą, LTSC, kuriamė studija-vau Žilėvičius-Kreivėno ar-

chyve esančią medžiagą. suti-kau daug V. Marijošių pažino-jusių žmonių. Taip pat buvau nuvykusi į Putnam, ALKA, kuriame saugomas asmeninis V. Marijošiaus archyvas. Čia mane globojo V. Marijošiaus dukra Elona Vaišniene, brolis ir sesuo Prapuoleniai, daktar-as Kriaučiūnas bei visos vie-nuolyno seselės. Esu jiems dėkinga už visokeriopą pagal-bą.

Būdama Čikagoje, parašiau straipsnį apie V. Noreikos ju-biliejinį koncertą Jaunimo centre bei parengiau radijo laidą apie I. Milkevičiūtės koncertą Čikagoje per R. Lapo radiją.

Dėkoju Lituanistikos tyrimo ir studijų centro vadovui prof. Jonui Račkauskui, kurio deka atvykau į Čikagą ir kurio nuo-širdų dėmesį bei paramą jau-čiau visą savo viešnagės laiką. Jo iniciatyva, būdama LTSC, ruošiau J. Izelio knygą apie 1941 metus Lietuvoje, paruo-šiau spausdinimui prof. Jono Račkausko knygą apie Eduka-cinės komisijos veiklą Lietu-voje XVIII a. bei daktarės Mil-dos Budrienės knygą apie lietuvių gydytojus ir moksl-i-ninkus.

Dėkoju Skirmantei Miglinie-nei, LTSC archyvų direktorei, už supažindinimą su įvairia archyvine medžiaga bei kan-tūrų bendrą darbą prie M. Budrienės knygų. Esu dėkinga Čikagos Lietuvių operos val-dybos pirmininkui Vaclovui Momkui, davusiam galimybę lankytis visuose Jaunimo centre vykusiuose koncertuose ir artimiausiu susipažinti su Amerikoje esančių lietuvių kultūrine veikla.

Su didele meile prisiminsiu Gintarą Raudonikį, Loreit Andriuskevičių ir Žilviną Uso-nį — žmones, supažindinusius mane su Čikagos bliuzu — nauja mano muzikologinių ty-rimų sritimi.

Viešėdama Čikagoje, LTSC, susidūriau su daugybe įdomių muzikines kultūros reiškinių, įsitikinau, koks įvairus ir svarbus yra Lietuvos išeivių kultūrinis gyvenimas. Mano kaip muzikologės pareiga — stengtis, kad tie žmonės ne-likty užmiršti. Džiaugiuosi, kad LTSC yra kaupiami ir patikimai saugomi archyvai, kuriais šiandien ir vėliau dar ilgai naudosis visi, kuriems svarbi Lietuva, jos žmonės ir jų pastangos išlaikyti mažą Lietuvos atspindį didelėje, tautų įvairovę garsėjančioje Amerikoje. Esu laiminga, ga-lėdama prisidėti prie šios veiklos ir tikiuosi parašyti dar ne vieną monografiją apie Amerikos lietuvių muziką.

Laura Sarpalytė,
LMA muzikologė
magistrantė